

**JÕGEVA MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2019. AASTA TEGEVUSARUANNE**

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Põhilised tegevussuunad	4
2. Juhtimine	5
2.1. Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud	5
2.2 Eelarve.....	7
2.3 Projektid	8
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	9
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	10
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	13
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	16
2.4.4 Erialahariduse omandamine	16
2.4.5 Töötajate tunnustamine	17
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	17
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	18
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas	19
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	20
3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)	20
3.1.1 Raamatute komplekteerimine (trükis + e-raamat).....	21
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	22
3.1.3 Auviste komplekteerimine	22
3.2 Inventuurid, mahakandmised	22
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused	23
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	25
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	25
4.3 RVL teenindus.....	29
4.4 Laste- ja noorteteenindus	30
4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine	30
4.4.2 Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine	30
4.4.3 Laste- ja noorteteenindus, sh. lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	30
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	31
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	31
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	33

4.6.1 Koostöö kohalikul tasandil	36
4.6.2 Koostöö riiklikul tasandil	38
4.6.3 Koostöö rahvusvahelisel tasandil	39
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	39
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	40
4.9 Andmebaasid	40
5. 2020. aasta tegevused	41
LISA 1. Personali koolitus	41
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	42
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid	44
LISA 4. Laste- ja noorteüritused	45
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine	47

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.12.18)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv*	Kokku
Jõgeva maakond	29 189	3	12	13	3	28
sh Jõgeva vald	13 739		10	1	-	11
sh Mustvee vald	5 584		1	6	2	9
Sh Põltsamaa vald	9 866		1	6	1	8

*vt juba täidetud Kultuuriministeeriumi tabel:

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/19KgWE2xOKw7p6-PvOs4a2w94Srrsq54ybHL1f1CpUTY/edit?usp=sharing>

Raamatukogude üldarv jäi aruandeaastal samaks, mis 2018. aastal. Samas vähenes üldkasutatavate raamatukogude arv kuue võrra, haruraamatukogude arv kasvas viie ning teeninduspunktide arv ühe võrra.

Jõgeva maakonnas oli aruandeaastal 12 üldkasutatavat rahvaraamatukogu, 13 haruraamatukogu ja 3 teeninduspunkti. Lisaks pakuti Põltsamaa Raamatukogu laste ja noorte ning täiskasvanute osakonnas ja Jõgeva Linnaraamatukogus võimalust raamatukogusüsteemi RIKS tarkvara RITA abil kasutada iseteenindust, viies paigas rändkoguteenust, 41 soovijale koduteenindust, raamatuid sai lugeda ka Jõgeva bussijaamaraamatukogus ning Kuremaa rannaraamatukogus.

1. Põhilised tegevussuunad (rahvaraamatukogude statistilise aruandluse korraldamine ja tegevuse analüüsimine, [RaRS § 5\(5\) 3](#)).

Maakonna raamatukogunduses oli põhilisi tegevussuundi neli, peamiselt jätkati eelmisel aastal alustatud:

Esimeseks tegevussuunaks oli maakonna raamatukogudes osutatavate teenuste kaardistamine, teenuste arendamine ning uute teenuste pakkumine.

Maakonna raamatukogudes pakutavaid teenuseid kaardistati kokku 49.

Tänu kogude puhastamise käigus raamatukogudes juurde tekkinud ruumile sai teha ümberkorraldusi, kujundamaks raamatukoguruumi kasutajasõbralikumaks.

Põltsamaa Raamatukogu ja Jõgeva Linnaraamatukogu võtsid rahvaraamatukogudest vabariigis esimesena kasutusele raamatukogusüsteemi RIKS lisamooduli RITA, teavikute iseteenindusliku laenutamise ja tagastamise tarkvara.

Teiseks tegevussuunaks oli kogude kasutamise efektiivsuse tõstmine.

Võrreldes 2017. aastaga on kogude ringlus maakonnas tõusnud aastate 2017-2019 lõikes 0,7-lt 0,9-le. Samas kogude kasutamise efektiivsus jätab osades raamatukogudes endiselt soovida.

Kolmandaks tegevussuunaks oli korraliste inventuuride läbiviimine.

Elektroonilised inventuurid toimusid 12 maakonna raamatukogus.

Neljandaks tegevussuunaks oli moodustatud vallaraamatukogude kujundamine hästitoimivateks üksusteks.

Selle eest tunnustati maakonna raamatukogupreemiaga IDA Aasta tegu Mustvee Raamatukogu, kes alles 2019. aasta 1. jaanuarist vallaraamatukoguna tegutsema hakanuna suutis selles osas väga suure töö ära teha (Mustvee vald moodustati viiest omavalitsusest, neist kaks Ida-Virumaalt).

Raamatukogude tegevused Eesti laulu ja tantsu juubeliaastal

Laulupeo 150. ja tantsupeo 85. juubeliürituste raames olid raamatukogudes populaarsed näitused laulu- ja tantsupeo meenetest läbi aegade (märgid, vimplid, laulikud, laulupeojuhid jms), eksponeeritud oli ka rahvarõivaid (Avinurme, Põltsamaa, Lustivere, Aidu, Torma).

Mustvee Raamatukogus on traditsiooniks kujunenud püsinäituste sari, mis erinevatel aastatel on pühendatud vastavalt Kultuuriministeeriumi poolt väljakuulutatud teema-aastatele. Aruandeaastal oli avatud 06.05.19.-04.01.20. püsiekspositsioon „Ehi ennast ehetege, mis Su emal enne olnud, vanaema valmistanud“. Tapiku teeninduspunktis esitleti kohaliku käsitöömeistri valmistatud paikkonna rahvarõivaid. Avinurme raamatukogus koostati selleks puhuks stand „Avinurme kollektiivid laulupidude radadel“, toimus laulupeotemaatiline üritus, kus laulupidude ajaloost andis ülevaate Teatri- ja Muusikamuuseumi arhiivikogu hoidja Ene Kuljus. Kohvilaua taga meenutati oma toredaid juhtumisi laulupidudel käikudest ning kuulati armastatud laulupeolaule. Mustvee Raamatukogu FB kontol sai 2019. aasta lõpuni vaadata virtuaalnäitust „Laulupeo tule teekond Mustvee vallas“. Mustvees Raamatukogu teeõhtul vaadati A. Otsa videot laulu- ja tantsupeo tuleteekonnast Mustvee vallas ja meenutati üheskoos möödunud laulupeoaastat. Jõgeva Linnaraamatukogus toimus kohtumine helilooja, muusikapedagoogi ja -teadlase Alo Põldmäega. Kahoot IT keskkonnas koolinooretele läbi viidud juba traditsioonilise viktoriini teemaks olid eesti laulu ja tantsu juubeliaasta ning eesti keel kui riigikeel 100.

Adavere eakate jututoas kuulati ja räägiti meenutusi laulu- ja tantsupidudest.

Kuremaal loeti lasteai lastele ette L. Tungla raamatust „Naljatilgad lähivad laulupeole“.

2. Juhtimine

2.1. Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud

Maakonna raamatukoguvõrgu struktuur, nimemuutused, likvideerimised, reorganiseerimised Jõgeva vald

Jõgeva vallas oli 10 üldkasutatavat raamatukogu (Jõgeva Linnaraamatukogu, Kaarepere, Kuremaa Laiuse, Palamuse, Sadala, Siimusti, Torma, Vaimastvere, Vägeva raamatukogud) ja üks haruraamatukogu (Jõgeva Linnaraamatukogu Saduküla haruraamatukogu). Valla raamatukogud ei ole soovinud haldusreformi järgselt ühineda.

Kuna penisoniealine Vägeva Raamatukogu direktor lahkus töölt (koormus 0,5), suleti seisuga 31.10.19 ka raamatukogu. Jõgeva Vallavalitsuse poolt raamatukogu ruumide üürileping lõpetati, samuti ei pikendatud lepingut Deltmar OÜ-ga raamatukogusüsteemis RIKS jätkamiseks, raamatukogu inventar ning veel arvel olevad raamatud viidi Jõgevale valla ruumidesse. Samas volikogu otsust Vägeva Raamatukogu sulgemise kohta ei ole. Olukord on kujunenud selliseks, kuna valdade ühinemislepingus oleva kokkuleppe tõttu ei saa likvideerida ühtegi raamatukogu enne nelja aastat, kuid ühinemislepingut volikogu avada ei soovinud. Nii eksisteerib Jõgeva vallas ilma töötajata, kasutajateta ja ametliku ruumita Vägeva Raamatukogu.

Mustvee vald

01.01.19 jõustus Mustvee vallavolikogu otsus ühendada Mustvee valla raamatukogud ühtse juhtimise alla. Vastavalt sellele kannab Mustvee Linnaraamatukogu nime Mustvee Raamatukogu. Enne Avinurme Raamatukogu haruraamatukoguks olnud Ulvi raamatukogu on struktuurimuudatuste järgselt Mustvee Raamatukogu välisteeninduspunkt. Seega Mustvee vallas oli üks üldkasutatav raamatukogu (Mustvee Raamatukogu), kuus haruraamatukogu (Avinurme, Kasepää, Lohusuu, Raja, Saare, Voore) ja kaks välisteeninduspunkti (Ulvi, Piilsi)

Põltsamaa vald

Põltsamaa vallas oli üks üldkasutatav raamatukogu (Põltsamaa Raamatukogu), kuus haruraamatukogu (Adavere, Aidu, Esku, Lustivere, Pajusi, Puurmani) ja üks välisteeninduspunkt (Tapiku). Nimemuutusi, reorganiseerimisi ja likvideerimisi ei olnud.

DokumentatsioonJõgeva vald

Aruandeaastal võeti vastu järgmised dokumendid:

Jõgeva valla raamatukogude kasutamise eeskiri / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 82/28.03.19

Kaarepere Raamatukogu põhimäärus / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 81 lisa 6/28.03.19

Kuremaa Raamatukogu põhimäärus / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 81 lisa 6/28.03.19

Laiuse Raamatukogu põhimäärus / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 81 lisa 6/28.03.19

Palamuse Raamatukogu põhimäärus / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 81 lisa 6/28.03.19

Sadala Raamatukogu põhimäärus / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 81 lisa 6/28.03.19

Siimusti Raamatukogu põhimäärus / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 81 lisa 6/28.03.19

Torma Raamatukogu põhimäärus / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 81 lisa 6/28.03.19

Vaimastvere Raamatukogu põhimäärus / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 81 lisa 6/28.03.19

Vägeva Raamatukogu põhimäärus / Jõgeva vallavolikogu määrus nr 81 lisa 6/28.03.19

Jõgeva valla raamatukogu nõukogu koosseisu kinnitamine / Jõgeva Vallavalitsuse korraldus nr 247/20.05.19

Rahvaraamatukogude teenuste hinna kehtestamine / Jõgeva Vallavalitsuse määrus nr 72/04.02.19

Jõgeva valla raamatukogude lahtiolekuaegade kinnitamine / Jõgeva Vallavalitsuse korraldus nr 709/16.12.19

Isikuandmete töötlemise põhimõtted Jõgeva Linnaraamatukogus käskkiri nr 2 15.04.19

Isikuandmete töötlemise põhimõtted Kuremaa Raamatukogus / Kuremaa Raamatukogu direktori käskkiri nr 2 /15.04.19

Isikuandmete töötlemise põhimõtted Laiuse Raamatukogus / Laiuse Raamatukogu direktori käskkiri nr. 2 /18.04.19

Isikuandmete töötlemise põhimõtted Palamuse Raamatukogus / Palamuse Raamatukogu direktori käskkiri nr 2 /09.04.19

Isikuandmete töötlemise põhimõtted Siimusti Raamatukogus / Siimusti Raamatukogu direktori käskkiri nr 2/16.04.19

Isikuandmete töötlemise põhimõtted Torma Raamatukogus / Torma Raamatukogu direktori käskkiri nr 2 / 03.05.19

Isikuandmete töötlemise põhimõtted Vaimastvere Raamatukogus / Vaimastvere Raamatukogu direktori käskkiri nr 1/14.04.19

Põltsamaa vald

Põltsamaa Raamatukogu kasutamise eeskiri / Põltsamaa Vallavolikogu määrus nr 1-2/2018/66 (vastu võetud 20.12.18, hakkas kehtima alates 06.01.19).

Põltsamaa Raamatukogu eriteenuste ja trahvide hinnakiri / Põltsamaa Vallavalitsuse korraldus nr 2-3/2019/420 (02.09.2019)

Põltsamaa Raamatukogu sularaha käitlemise kord / Direktori käskkiri nr 1-1/2019/3 (23.08.2019)

Mustvee vald

Mustvee Raamatukogu kasutamise eeskiri / Mustvee Vallavolikogu määrus nr 6/30.04.19

Mustvee Raamatukogu eriteenuste hinnakiri / Mustvee Vallavallavalitsuse määrus nr 6/11.04.19

Mustvee Raamatukogu teavikute komplekteerimispõhimõtted ja säilitamise tähtajad / Mustvee Raamatukogu direktori käskkiri nr 1 – 2/19./01.03.19

Lahtiolekuajad

Jõgeva vald

Alates 01.01.2019 töötab Jõgeva Linnaraamatukogu Saduküla haruraamatukogu raamatukoguhoidja osalise tööajaga (0,75). Vastavalt sellele lühenes ka raamatukogu lahtioleku aeg. Raamatukogu on lisaks nädalavahetusele suletud ka reedeti.

Jõgeva Linnaraamatukogu oli suletud ajavahemikus 01.07.–31.08.19 kollektiivpuhkuse ja kolimise tõttu. Ajalehti sai lugeda vallavalitsuse fuajees ja kultuurikeskuses, arvuti ja interneti kasutamise võimalus oli vallavalitsuse fuajees.

Korrigeeriti Torma ja Sadala raamatukogude lahtioleku aegu.

Mustvee vald

Seoses vallaraamatukogu moodustamisega vaadati üle valla raamatukogude lahtiolekuajad ning muudeti ka meiliaadresse (Lohusuu, Mustvee). Ühtlustati hommikusi lahtioleku aegu, kella 9-st on avatud Kasepää ja Lohusuu haruraamatukogud, kaotati ära iganädalane sisetööpäev Saare haruraamatukogus ning raamatukogu on avatud ka laupäeviti 10-12.

Nõukogud

Koos käisid kaks raamatukogu nõukogu.

Jõgeva vald

Jõgeva Vallavalitsuse korraldusega nr 247 moodustati 20. mail 2019. a. kõigi valla raamatukogude kohta üks 5-liikmeline raamatukogu nõukogu. Nõukogusse kuuluvad kaks vallavalitsuse esindajat, kaks koolide esindajat ning üks raamatukogu esindaja. Esimene nõukogu koosolek toimus 29. novembril, millest võtsid lisaks nõukogu liikmetele osa ka valla raamatukogude direktorid.

Koosolekul valiti nõukogu esimees. Jõgeva Linnaraamatukogu direktor andis ülevaate raamatukogu kolimisest, töökorraldusest uues majas ning arutleti raamatukogu parkla ja suunaviitade teemadel. Kõikide raamatukogude juhid andsid ülevaate raamatukogude ruumide seisukorrast ja remondivajadustest 2020. aastal. Veel räägiti raamatukogude lahtioleku aegadest, aasta jooksul toimunud suurematest üritustest, valla raamatukogude tähtpäevadest, raamatukogunädalast Jõgeva vallas, tublide töötajate tunnustamisest.

Mustvee vald

Raamatukogunõukogu veel moodustatud ei ole, kuid ettevalmistused selle moodustamiseks on tehtud.

Põltsamaa vald

Põltsamaa Raamatukogu 7-liikmeline nõukogu on valitud aastateks 2018-2021. Nõukogusse kuuluvad vallavalitsuse esindaja, valla maapiirkondade esindaja, maakonna, sh ettevõtjate esindaja, koolieelsete lasteasutuste esindaja, üldhariduslike koolide esindaja, raamatukogu esindaja.

Nõukogu käis koos ühel korral, 4. juunil, kus kuulati ülevaadet raamatukogu lisateenustest Soome raamatukogude näidete põhjal ning arutleti võimalike teenuste pakkumise üle valla raamatukogudes. Päevakorras oli ka Põltsamaa raamatukogu uus arengukava.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.18 €	Seisuga 31.12.19 €	Muutus %
Eelarve kokku	992,489	1069,7	+7,8%
sh keskraamatukogu	499,026*	525,094*	+5,2%
Personalikulu	660,016	673,92	+2,1%
sh keskraamatukogu	341,622*	364,339*	+6,7%
Komplekteerimiskulu	159,496	171,31	+7,4%

sh KOV-lt	103,903	116,41	+12%
sh riigilt	55,593	54,898	-1,25%
sh keskraamatukogu	28,414	29,237	+2,9%
sh KOV-lt	18,538	19,396	+4,6%
sh riigilt	9,876	9,841	-0,35%
Infotehnoloogiakulu	22,706	34,96	+54%
sh keskraamatukogu	11,582*	18,350*	+58,4%

*Ei ole võimalik esitada eraldi andmeid maakonnaraamatukogu kohta, kuna eelarve on haruraamatukogudega ühine. Seetõttu on tabelis toodud arvud koos haruraamatukogudega (nagu eelmisel aruandeaastal).

Aruandeaastal oli maakonna raamatukogudel võimalik kulutada rohkem nii jooksvateks-, personali-, infotehnoloogia- kui ka komplekteerimiskuludeks tervikuna. Vähenes vaid komplekteerimiskulu riigilt. 54% infotehnoloogiakulu kasv võimaldas soetada ja uuendada raamatukogudes hulgaliselt tehnilisi vahendeid.

Alates 2019. aastast läksid vallavalitsused kassapõhiselt eelarvelt tekkepõhisele.

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa €	Projekti üldmaksumus €
JÕGEVA VALD		3 335,00	5 064,84
Jõgeva Linnaraamatukogu		1 795,00	2 388,69
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa Ekspertgrupp</u>			
Loominguline päev. Alo Põldmäe	01.02.-31.03.19	130,00	173,30
Personaalnäitus. Ülle Meister	02.01.-28.02.19	225,00	349,00
Lasteraamatupäev. Markus Saksatamm	01.03.-30.04.19	200,00	243,64
Akvarellinäitus „Rahvusvaheline akvarelliassortii“	01.02.-31.05.19	240,00	283,75
Kirjanduslik omaloomingukonkurss „Betti Alveri jälgedes 2019“	01.04.-20.06.19	400,00	525,00
XIII Ööraamatukogu	01.04.-20.06.19	450,00	600,00
Loominguline hommik Polina Tšerkassova	14.10.-25.11.19	150,00	214,00
Laiuse raamatukogu		380,00	491,15
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa Ekspertgrupp</u>			
Kohtumine Heiki Vilepiga	01.02.-28.02.19	120,00	147,95
Kohtumisõhtu Margus Vaheriga	01.10.-04. 11.19	260,00	343,20
Siimusti raamatukogu		350,00	815,00
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa Ekspertgrupp</u>			
2019. aasta kui eesti keele aasta tähistamine	01.04.-30.06.19	350,00	815,00
Torma raamatukogu		210,00	280,00
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa Ekspertgrupp</u>			
Emakeelepäeva tähistamine kirjanik Reeli Reinausiga	01.03.-31.03.19	210,00	280,00
Vaimastvere raamatukogu		600,00	1 090,00
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa Ekspertgrupp</u>			
Nahkehistöö õpituba Vaimastvere raamatukogus	01.10.-02.12.19	150,00	350,00

Vaimastvere raamatukogu 100. sünnipäeva tähistamine Hedvig Hansoniga	01.10.-27.12.19	450,00	740,00
MUSTVEE VALD		355,00	500,00
Mustvee Raamatukogu		355,00	500,00
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa Ekspertgrupp</u>			
Kohtumine kirjanik Mika Keräneniga	02.-05.19	200,00	300,00
Kohtumine kirjanik Indrek Harglaga	08.-10.19.	155,00	200,00
PÕLTSAMAA VALD		9 850,00	14 679,25
Põltsamaa Raamatukogu			
<u>Riigikogu</u>			
Tehnika soetamine	01.03.-31.12.19.	6 500,00	6 516,40
<u>Kultuuriministeerium</u>			
Täienduskoolituste korraldamine Jõgeva maakonna raamatukogudele 2019. aasta I poolaastal	01.03.-30.06.19	1 770,00	4 874,00
Raamatukogutöötajate erialase pädevuse tõstmine	01.09.-31.12.19	870,00	1846,00
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa Ekspertgrupp</u>			
Rahvusvahelise raamatu ja roosi päeva ürituste korraldamine Põltsamaa valla raamatukogudes	01.04.-31.05.19	280,00	619,36
Üleriigiliste raamatukogupäevade pidulik lõpetamine mälumänguga	01.10.-31.12.19	430,00	823,49
KOKKU		13 540,00	20 244,09

Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupi poolt eraldatud toetused on väga vajalikud kultuurisündmuste korraldamiseks kohtadel, aidates nii kaasa kogukonnatunde tekkimisele ning rikastades osalejate silmaringi. Toetusest maksti põhiliselt esinemistasusid.

Kultuuriministeeriumi poolt eraldatud projektitoetused olid väga vajalikud maakondliku täienduskoolituse korraldamiseks. Õppekava põhines Kutsestandardi Raamatukoguhoidja tase 6 ja 7 kompetentsidel.

Riigikogu poolse toetuse eest oli võimalik maakonnaraamatukogule ja Jõgeva Linnaraamatukogule soetada tehnikat (kolm iseteeninduse arvutikomplekti, televiisor jne).

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Seisuga 31.12.19 töötas Jõgeva maakonna raamatukogudes 48 (2018. a. 51) raamatukoguhoidjat, koosseis 44,75 (2018. a. 46,25). Ülikooliharidusega on 31 raamatukoguhoidjat, neist raamatukogundusharidusega 22. Keskhariidusega raamatukoguhoidjaid on 17, neist raamatukogundusharidusega 8. Osalise tööajaga töötas seitse, pensionile jäi kaks raamatukoguhoidjat, üks töötaja lahkus teisele tööle.

Maakonna raamatukoguhoidjate keskmine vanus oli 54 aastat, maakonnaraamatukogus 56 aastat. Vanuseline skaala oli 32 kuni 67 aastat.

Personalimuutused

Jõgeva vald

Jõgeva Linnaraamatukogus võeti ühe töötaja pikaajalise haigusperioodi ajaks tähtajalise töölepinguga tööle kaheks kuuks asendaja (erialane kõrgharidus). Omal soovil lahkus töölt üks asenduskohal töötanud vanemraamatukoguhoidja.

Jõgeva Linnaraamatukogu Saduküla haruraamatukogu koosseisu vähendati aruandeaasta alguses 1,0-lt 0,75-le.

Jõgeva vallavalitsuse 18. novembri istungi otsusega otsustati vähendada Jõgeva Linnaraamatukogu töötajate koosseisu 1,75 ametikoha võrra ning kooskõlastada töötajate koosseis

alates 01.01.20. Tööjõudu vähendamise vajadust põhjendati uue hoone valmimisega, mis võimaldab väiksema tööjõukuluga korraldada klientide teenindamist (enne kahel, nüüd ühel korrusel), aga ka iseteenindusautomaadi RITA kasutuselevõtmisega. Raamatukogul tuleb tagada ka tund enne ametlikku lahtiolekuaega raamatukogu kasutamiseks juurdepääs Jõgeva Põhikooli õpilastele ja õpetajatele. Raamatukogu ja põhikool asuvad ühes majas, kuid linna ja kooliraamatukogu ühendatud ei ole. Probleeme on ka töötajate suure haigusepäevade hulga ning neile asendajate leidmisega.

Vägeva raamatukogu direktor (0,5) jäi pensionile, uut töötajat asemele ei võetud.

Mustvee vald

2018. a. lõpus kuulutas Mustvee Vallavalitsus välja avaliku konkursi Mustvee Raamatukogu direktori ametikohale. 01.01.19. asus sellele tööle endise Mustvee Linnaraamatukogu lasteraamatukoguhoidja Anu Ots.

Seoses struktuurimuudatustega sai Avinurme, Kasepää, Lohusuu, Raja, Saare ja Voore raamatukogudest haruraamatukogud ning nende juhatajatest raamatukoguhoidjad.

Ulvi raamatukogu raamatukoguhoidjast (kes töötas 0,5 koormusega Ulvi raamatukogus ja 0,5 koormusega Avinurme raamatukogus) aga 0,5 koormusega Mustvee Raamatukogu Ulvi välisteeninduspunkti raamatukoguhoidja ning 0,5 koormusega Mustvee Raamatukogu Avinurme haruraamatukogu raamatukoguhoidja.

Mustvee Raamatukogu lasteraamatukoguhoidja vabanenud ametikohale võeti tööle uus töötaja (erialane kõrgharidus, kutsekvalifikatsioon Raamatukoguhoidja III).

Põltsamaa vald

Lustivere raamatukogu raamatukoguhoidja (Lustiveres 0,8) asus 0,2 kohaga tööle ka maakonnaraamatukogus.

31.08.19 oli viimane tööpäev kauaaegsel (raamatukogutööstaaž oli 48 aastat) bibliograafil.

07.10.19 võeti maakonnaraamatukogus tööle teenindusjuht. Kogude arenduse osakonna komplekteerija asus tööle 0,8 koormusega täiskasvanute osakonnas raamatukoguhoidjana. Vahetus abipersonal (koristaja, majahoidja).

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest (erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine, [RaRS § 5\(5\) 4](#)).

Lisaks maakonnaraamatukogu poolt korraldatud täienduskoolitustele, osalesid 15 maakonna raamatukogu raamatukoguhoidjat 50 erineval (koolituste arv kokku 107) koolitusüritusel, kokku 985 ak/t. Ülejäänud piirdusid maakondlike täienduskoolitusega.

Vt LISA 1. Personali koolitus (arvudes)

Täienduskoolitused aruandeaastal

Teema	Korraldaja	Osalejate arv
<i>Juhtimine ja arendustegevus</i>		
Arendusprogramm „21. sajandi raamatukogu“ 2019/2020 (2019. a. – kaks 2-päevast moodulit, 2020. a. kaks 2-päevast moodulit)	Kultuuripoliitika ja loomemajanduse mõttekoda Creativity Lab, ERÜ, Avaliku Esinemise Akadeemia	1 Mustvee
Juhtimiskoolituse programm raamatukogude juhtidele (3päeva)	Eesti Rahvusraamatukogu	2 maakonnark Jõgeva
Maakonnaraamatukogude direktorite õppereis Iirimaaale Dublini raamatukogudesse	Kultuuriministeerium	1 maakonnark
Rahvaraamatukogude direktorite nõupidamine	Kultuuriministeerium	1 maakonnark
Mõttetalgud „Dokumentide „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2030“ ja „Lõimuv Eesti	Kultuuriministeerium, Jõgevamaa Omavalituste Liit	1 maakonnark

2030“ põhisuunad“ Jõgeval		
Infotehnoloogia		
Koolitus „Digitaalsete keskkondade kasutamine raamatukogus“ 1.-2.	Eesti Rahvusraamatukogu	1 Lustivere
E-kodaniku juhendajate koolitus (2-päevane)	BCS Koolitus	2 Mustvee
Raamatukogundus, infoteenindus		
Rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemia	Tartu Ülikool, ÜTI	1 Jõgeva
Stažeerimine õppepraktika programmis	Tallinna Keskraamatukogu	2 maakonnark, Mustvee
Koolitus „Ideest ürituseni – interaktiivne kaasamine, visuaalid ja sotsiaalmeedia“	Rahvusraamatukogu	1 Jõgeva
Noorteklubi talveseminar „Teenuse disainimine ja arendamine“	ERÜ, noorteklubi	1 Lustivere
Noorteklubi suveseminar BibliCamp6 „Sise- ja väliskommunikatsioon“ Põlvamaal	ERÜ, noorteklubi	1 Lustivere
19. maaraamatukoguhoidja päev Pärnus	ERÜ, maaraamatukogude sektsioon; Pärnu Keskraamatukogu	1 Vaimastvere
28. maaraamatukogude suveseminar-laager Järvamaal	ERÜ, maaraamatukogude sektsioon; Järvamaa Keskraamatukogu	2 Laiuse Vaimastvere
Rahvaraamatukogude peaspetsialistide seminaripäev	Eesti Rahvusraamatukogu	1 maakonnark
Rahvaraamatukogude 39. suveseminar „Raamatukogu – rahva tervise varaait“ Setomaal	Eesti Rahvusraamatukogu, Võrumaa Keskraamatukogu	2 maakonnark
Infopäev raamatukoguhoidja kutse andmisest Rahvusraamatukogus	ERÜ	1 Puurmani
Biblioteraapia kasutamise võimalustest ja võtetest, Erinevate kirjandusliikide mõjust psüühikale	Koolituskeskus Vilko MÜ	1 Laiuse
Mõttetalgud „Kasutaja võidab? Arvutid mõtlema, raamatud liikuma.“	ERÜ, uue mõtte töörühm	2 maakonnark
ERÜ kõne- ja aastakoosolek „Raamatukogud ja erakondade kultuuripoliitika“	ERÜ	5 maakonnark 2 Lustivere 1 Jõgeva 2
ERÜ noorteklubi korraline aastakoosolek Põltsamaal	ERÜ, noorteklubi	1 Lustivere
Teabepäev maaraamatukogude töötajatele Tartus Nooras	ERÜ, maaraamatukogude sektsioon	4 Kuremaa Siimusti Mustvee Avinurme
Seminar „AK: Aastate kogemus“	ERÜ, koolituse toimkond	2 Kuremaa Siimusti
Teabepäev „Asjade raamatukogu“ 2. osa Tartus	Tartu O. Lutsu nim. Linnaraamatukogu	1 Puurmani
VIII raamatukogusüsteemide alane teabepäev „Raamatukogu teenused ja nende kasutamise registreerimine raamatukogudes“	Põltsamaa Raamatukogu	14 maakonnark 10 Siimusti 1 Mustvee 1

		Esku 1 Lustivere 1
Põltsamaa valla kodulooviki loomine	Põltsamaa Raamatukogu, Ene Loddes, Saku Vallaraamatukogu	5 Esku Lustivere Puurmani maakonnark 2
<i>Laste- ja noortetöö</i>		
Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia	Tartu Ülikool, ÜTI	2 maakonnark 1 Jõgeva 1
Lasteraamatukoguhoidjate 3-päevane koolitusreis Rootsi raamatukogudesse (Stockholmi Linnaraamatukogu ja selle haruraamatukogud (Kista, Kungsholmen, Luma, Östermalm), Kulturhuseti laste- ja noorteraamatukogud (Lanelabyrinten, Lava, Serieteket), Rootsi lastekirjandusele pühendatud Junibackeni keskus	ERÜ	1 maakonnark
Lastekirjanduse aastakoosolek	Eesti Lastekirjanduse Keskus	1 maakonnark
Algupärase laste- ja noorsookirjanduse päev „Ridade vahele peidetud“	Tartu O. Lutsu nim. Linnaraamatukogu	5 maakonnark 1 Vaimastvere 1 Jõgeva 2 Mustvee 1
„Kogemuste tuur“ lasteraamatukoguhoidjatele Tartus	ERÜ, lasteteeninduse toimikond	2 maakonnark
Muinasjutukonverents „Muinasjutulugu“: „Muinasjuttude salakeel“	Lääne Maakonna Keskraamatukogu	2 maakonnark
Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev „Kes loeb, see loeb!“	Eesti Lastekirjanduse Keskus	3 maakonnark 1 Kuremaa 1 Siimusti 1
16. üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev Pärnumaal, Paikusel	ERÜ, Pärnu Keskraamatukogu	1 maakonnark
„Lugemisisu“ lugemisprogrammi stardikoolitus Tartus	Eesti Lastekirjanduse Keskus	4 Adavere Lustivere Palamuse Voore
Põltsamaa valla noorsootöötajad Sillamäel	Põltsamaa Vallavalitsus	1 maakonnark
Põltsamaa valla noorsoo ümarlaud (Puurmanis, Lustiveres)	Põltsamaa Vallavalitsus	4 maakonnark
<i>Kirjandus, kultuur, traditsioonid</i>		
Aleksander Sibulale pühendatud erialapäev	Tallinna Keskraamatukogu	3 maakonnark 2 Esku 1
<i>Muu</i>		
Rahva Raamatu kliendipäev Tallinnas	Rahva Raamat	1 maakonnark
ETKA Andrase piirkondlik seminar raamatukoguhoidjatele Tartus	ETKA Andras	3 Adavere Mustvee Saare

Euroopa Parlamendi ja rahvaraamatukogude innovatsioonimessi „Generatsioon Gode“ külastamine Brüsselis	ERÜ, maaraamatukogude sektsioon, Euroopa Parlamendi saadik A. Ansip	1 Vaimastvere
Arvamusliidrite koosolek Jõgeval	Maakonnaleht „Vooremaa“, Aivar Kokk	1 maakonnark
Loeng „Õigusteadmisi raamatukoguhoidjale“ Tartus	MTÜ Õiguskool	1 Mustvee
Emakeelepäeva konverents	Jõgeva Vallavalitsus	2 Jõgeva
Loova Pliiatsi muinasjutukoolitus	Betti Alver Muuseum	1 Jõgeva
Koolitus „Office 365“ Põltsamaal	BCS Koolitus	2 maakonnark
Koolitus „Office 365“ Jõgeval	Jõgeva Vallavalitsus	5 Kuremaa Siimusti Vaimastvere Jõgeva 2
Inglise keel klienditeenindajatele	Tartu Rahvaülikool	1 Vaimastvere
Esmaabiandja väljaõppekursus	Tartu Kutsehariduskeskus	1 Laiuse

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Põltsamaa Raamatukogu korraldab täienduskoolitust ning erialast nõustamist lähtudes Rahvaraamatukogu seadusest (RARS § 5(5) 4).

Täienduskoolitused

Täienduskoolituste plaani koostamisel lähtutakse „Raamatukoguhoidja kutsestandardist“, mille alusel pannakse kokku täienduskoolituse õppekavad. Õppekavad avaldatakse Põltsamaa Raamatukogu kodulehel. Aruandeaastal põhinesid need Raamatukoguhoidja, tase 6 ja tase 7 kompetentsidel: B.2.2 Kogude töötlemine ja säilitamine, B.2.3 Lugeja- ja infoteenindus, B. 2.4 Arendustegevus, B.2.5 Raamatukoguhoidja, tase 6 kutset läbivad kompetentsid (Raamatukoguhoidja, tase 6); B.2.3 Lugeja- ja infoteenindus“, B.2.4 Juhtimine ja arendustegevus, Raamatukoguhoidja, tase 7 kutset läbivad kompetentsid (Raamatukoguhoidja, tase 7). Täienduskoolituste osalemise kohta väljastatakse tõendid.

Põltsamaa Raamatukogu poolt maakonnaraamatukogu ülesannetes korraldati Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele maakondlikke erialaüritusi seitsmel korral (kogumaht 45 ak/t, 220 osalejat): kaks teabepäeva, kolm teemapäeva (sh üks laste- ja noortetöö teemapäev) ning kaks kogemusõpet.

Teema- ja teabepäevadel käsitletud temaatika jagunes neljaks: juhtimine ja arendustegevus, raamatukogundus, kirjandus ja kultuur ning psühholoogia.

Juhtimine ja arendustegevus

- Mis on toimunud maakonna raamatukogudes aasta jooksul peale haldusreformi?
- Kuidas on hakkama saanud haldusreformi tuules Lääne-Virumaa rahvaraamatukogud?

Raamatukogundus

- Kuidas on möödunud aasta peale komplekteerimise ümberkorraldamist ning komplekteerimist „Rahva Raamatu hulgikeskkonnas“?
- Milline oli 2018. aasta maakonna raamatukogudes?

- Mida õppisime Eesti Raamatukoguhoidjate XI kongressil „Raamatukogud on vabadus“? Põhjamaade raamatukogude kogemustest?
- Millised on tähised 2019. aasta raamatukoguaastaks?
- Jõgeva maakonna raamatukogud kui osa vabariiklikust tervikust aastal 2018.
- Uued koostöövormid raamatukoguvõrgu ja teenuste arendamiseks.
- Jõgeva maakonna raamatukogudes osutatavate teenuste kaardistamine.
- Mis tehtud, mis teoksil (uued koostöövormid raamatukoguvõrgu ja teenuste arendamiseks, Põltsamaa Raamatukogus pakutav uus teenus iseteenindustarkvara RITA, kogud, inventuurid).
- Raamatukogudes pakutavate teenuste osutamiseks soetatud esemete/inventari arvelevõtmine ja laenutamine süsteemis RIKS.
- Kogemusõppe raames külastati Soome (HelMet võrgustiku raamatukogudes (Helsingi linnaraamatukogu Oodi, Entresse, Kauniaiste-Grankulla, Tapiola raamatukogud, Espoo linnaraamatukogu automaatselt toimiv raamatukapp) ja Viljandimaa raamatukogusid (Viljandi Linnaraamatukogu, Tarvaste Raamatukogu).

Kirjandus ja kultuur

- Lehekülgi lastekirjanduse klassika retseptiraamatust: eelmise sajandi aabitsad, kuidas kujunesid aabitsates välja klassikalised teemad.
- Ainult parim on lastele küllalt hea: eesti lastekirjanduse „kuldvara“ sünniloost.
- Kuidas hoida lastekirjanduse klassikat paremini pildil?
- Jaapani kultuur ja kirjandus
- Kogukonda ühendav mulgi keel
- Eesti pikima ajalooga klaasivabrik: Meleski klaasivabriku õitseng ja hääbumine (1792-1987).

Psühholoogia

- Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine.

Maakondlikud täienduskoolitused finantseeritakse maakonnaraamatukogu ja maakonna raamatukogude vahel sõlmitud lepingute ja projektitoetuste alusel. Aruandeaastal kulutati täienduskoolitustele 6 900 €, sh saadi projektitoetusena 2 640 €, teistelt raamatukogudelt kokku 2 435 €.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et kõik koolitusüritused olid vajalikud. Uue täienduskoolituse vormina kasutasime motivatsioonikohvikut, kus vabamas vormis kohvitassi taga sai arutada haldusreformi mõju rahvaraamatukogude tegevusele. Maakondlikest täienduskoolitustest osavõtt oli hea. Tagasihoidlikum oli see Mustvee valla raamatukogude puhul, põhjenduseks toodi transpordiprobleeme.

Kõige enam positiivset vastukaja sai toimunud täienduskoolitusüritustest psühholoogialane teemapäev (Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine. Ü. Kukumägi). Lisaks temaatikale paelus koolitusel osalejaid ka koolitaja väga kõrge professionaalsus. Suurt huvi pakkus ka Jaapani kultuuri ja kirjandust tutvustanud teemapäev.

Kõige enam mõtteid ja ideid andis raamatukoguhoidjatele aga kindlasti kogemusõpe Soome raamatukogudes.

Tabel 4 Maakonnaraamatukogu poolt korraldatud täienduskoolitused

Koolituse	Koolituse teema	Koolitaja/ Esinejad	Kooli- tuse	Raama- tukogu-	Eelarve/ Koolitu-
-----------	-----------------	------------------------	----------------	-------------------	----------------------

aeg			maht/ kes- tus	hoidjate arv/ KOV-de arv	seks kuluta- tud summa €
27.02.19	Motivatsioonikohvik „Tulevikule orienteeritud raamatukogud“	Maiga Parksepp, Haljala Vallark; Maris Oro, Rutt Rimmel, Siiri Õunap, Põltsamaa Rk	6 ak/t	34/3	194,00
20.03.19	Teemapäev „Verbaalne ja mitteverbaalne kommunikatsioon“	Ülli Kukumägi, OÜ Bodylanguageaca demy	6 ak/t	33/3	1 061,00
17.04.19	Laste-ja noorsootöö teemapäev „Lastekirjanduse klassika“	Krista Kumber, Lääne Maakonna Keskraamatukogu Jaanika Palm, Eesti Lastekirjanduse Keskus Jaak Urmet, kirjanik	6 ak/t	25/3	683,00
09.- 10.05.19	Kogemusõpe Soome raamatukogudes	Helsingi Linnaraamatuko- gu Oodi ja HelMet võrgustiku raamatukogud (Entresse, Kauniaiste/Gran kulla, Tapiola, Espoo linnaraamatukogu miniraamatuko- gu)	11 ak/t	20/3	2 950,00
17.09.19	Teabepäev „Raamatukogud elustiili osaks!“	Rutt Rimmel, Aive Nurmekivi, Aive Rimmeld, Maris Oro, Tiina Ilves, Põltsamaa Rk	5 ak/t	36/3	152,00
20.11.19	Teemapäev „Jaapani kultuur ja kirjandus“	Kairi Jets, Tartu Ülikool	6 ak/t	32/3	843,00
12.12.19	Kogemusõpe Viljandimaa Raamatukogudes (Viljandi Linnaraamatukogu, Tarvaste raamatukogu). Aastalõpu koosviibimine	Aili Anderson, Tarvaste rk Reet Lubi, Ülle Rüütel, Viljandi Linnark;	5 ak/t	40/3	1 017,00

	Mulgimaal Tarvastu käsitöökojas (ülevaade mulgi keelest ja meelest, mulgi toidud, pillilood). Jõgevamaa raamatukogude 2019. aasta pildis. Melski klaasimuuseumi külastamine. Jõgevamaa raamatukogupreemia IDA laureaatide väljakuulutamise	Kristi Ilves, Mulgi Kultuuri Instituut Siiri Õunap, Põltsamaa rk Astrid Dreving, Meleski rk			
	KOKKU		45 ak/t	220 osalejat	6 900,00

Põltsamaa Raamatukogu poolt valla pearaamatukogu ülesannetes korraldati Põltsamaa valla raamatukoguhoidjatele kogemusõppe raames Tartu Ülikooli Raamatukogu külastamine (2 ak/t, 20 osalejat) ning kaks individuaalkoolitust (9 ak/t 10 osalejat) lähtuvalt valla kodulooviki loomise temaatikast (neist üks kogemusõppe raames Saku Vallaraamatukogus).

Põltsamaa valla raamatukoguhoidjad osalesid ka kultuurireisil Kreekas, mille käigus külastati Kreeka Rahvusraamatukogu Ateenas (2 ak/t, 6 osalejat Põltsamaa Raamatukogust) ning Põltsamaa Raamatukogu kirjandusringi väljasõidul Palamusele (3 ak/t, 7 osalejat Põltsamaa Raamatukogust). Korraldati arvult kaheksas vabariiklik raamatukogusüsteemide alane teabepäev, sedapuhku teemal „Raamatukoguteenused ja nende kasutamise registreerimine raamatukogusüsteemides“ (48 osalejat üle Eesti).

Erialane nõustamine

Erialane nõustamine toimus telefonitsi, meilitsi ning raamatukogudes kohapeal.

Aruandeaastal visiteeriti maakonna raamatukogusid maakonnaraamatukogu direktori, peaspetsialisti, kogude spetsialisti ning lastetöö spetsialisti poolt 20 korral.

Lisaks käidi maakonnaraamatukogudes erinevatel tähtpäevadel (raamatukogude, raamatukoguhoidjate juubelid).

Lisaks külastas, nõustas ja abistas kohtadel Põltsamaa Raamatukogu valla pearaamatukoguna oma valla raamatukogusid keskmiselt kaks korda aasta jooksul.

Nõustamise põhiteemad olid: kogud (puhastamine, korraldamine, paigutus, inventuurid), isikuandmed ja isikuandmekaitse (lugejate registreerimislehed, nende hoidmine, allkirjastamine, isikuandmete kustutamine RIKSi andmebaasis, lugejarühmade korrastamine), raamatukoguteenused (kaardistamine, uued teenused), haldusreformist tulenevate muudatused (Mustvee valla raamatukogud) jms.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

Raamatukoguhoidjad esinesid kokku 13 loengu, ettekande, koolitusega (2018. a. 13). Valdavalt olid need erialased ning suunatud oma maakonna raamatukoguhoidjatele, aga oli ka kirjanduslikke loenguid kogukonnaliikmetele.

Vt LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.

2.4.4 Erialahariduse omandamine.

Tartu Ülikooli Sotsiaalteaduste valdkonna Ühiskonnateaduste Instituudi, infokorralduse õppekava, raamatukogunduse ja infokorralduse eriala, bakalaureuseõppe lõpudiplomi omandas ja koos sellega kutsestandardi „Raamatukoguhoidja 6“ taseme üks raamatukoguhoidja (Lustivere). Rahvusraamatukogu kutsekoolituse 2018/2019 (01.10.18-10.04.19) neli moodulit (416 ak/t) läbisid kaks raamatukoguhoidjat (Mustvee, Puurmani). Kutsekoolitus vastas kutsestandardi „Raamatukoguhoidja tase 6“ kompetentsidele.

Ühtekokku on kutsekvalifikatsioon omistatud 40 raamatukoguhoidjale (Jõgeva vallas 17, Mustvee vallas 7, Põltsamaa vallas 16).

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Jõgeva vald

Sirje Narits (Jõgeva) - Kultuuriministri tänukiri

Jaana Koppel (Jõgeva) - Kultuuriministri tänukiri

Maret Hurt (Vägeva) - Jõgeva maakonna raamatukogupreemia ELUTÖÖ IDA

Katre Ilmjärv (Laiuse) - ERÜ auhinna „Aasta maaraamatukoguhoidja 2019“ Jõgeva valla nominent (ERÜ tänukiri), Jõgeva Vallavalitsuse tänukiri

Tiina Mihhailov (Siimusti) - Jõgeva Vallavalitsuse tänukiri

Nele Tõnissoo (Torma) - Jõgeva Vallavalitsuse tänukiri

Ene Sööt (Jõgeva) - Jõgevamaa ja Jõgeva Linna Pensionäride Ühenduse tänukiri

Mustvee vald

Mustvee Raamatukogu - Jõgeva maakonna raamatukogupreemia IDA AASTA TEGU (tulemuslik meeskonnatöö valla raamatukogude kujundamisel hästitoimivaks üksuseks)

Liidia Krehova (Raja) - Mustvee Vallavalitsuse tänukiri

Põltsamaa vald

Maris Oro (maakonnaraamatukogu) - Kultuuriministri tänukiri

Erika Pahla (maakonnaraamatukogu) - Kultuuriministri tänukiri, Jõgeva maakonna raamatukogupreemia ELUTÖÖ IDA

Lisaks olid maakonna raamatukoguhoidjad kutsutud kultuuritöötajate maakondlikule tänuõhtule. Maakonnaraamatukogu raamatukoguhoidjad olid kutsustud Põltsamaa valla spordi-, kultuuri- ja noorsootöötajate tänapiknikule Kuningamäel ning Põltsamaa Vallavalitsuse poolt korraldatud ruumieksperimendi RUUMEKS tänuüritusele.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Viimastel aastatel on maakonna raamatukogude ruumide olukord vähehaaval, kuid siiski järjekindlalt paranenud. Seoses haldusreformi käigus vabanenud vallavalitsuste ruumidega on uued ruumid saanud Mustvee vallas varem Kasepää (2018. a.) ja Saare (2018. a), 2020. a. on sellesse nimekirja lisandumas ka Palamuse raamatukogu (Jõgeva vald).

Aruandeaastal sai päris uued ruumid Jõgeva Linnaraamatukogu, mitmes kohas (Tapiku, Lohusuu) paranesid raamatukogude tingimused tänu ruumivahetusele.

Jõgeva vald

Jõgeva Linnaraamatukogu sai uued, spetsiaalselt raamatukogu jaoks ehitatud ruumid.

12.10.17 allkirjastati raamatukogu projekteerimise ja ehitamise leping. Raamatukogu ehituse ja sisustuse finantseeris Jõgeva vald ligi 750 000 euroga. Raamatukogu ehituse peatöövõtja oli KRC Ehitus koos Tartu Ehituse koos teiste alltöövõtjate- ning lepingupartneritega. Hoone projekteeris arhitekt Kalle Vellevoog ja hoone sisekujundaja oli Tiiu Truus. Raamatukogu mööblihanke ja sisustuse konkursi võitis firma Kitman Thulema AS. Hoone vastuvõtmise akt allkirjastati 22. mail, kolimisega alustati 22. juunil. Kolimisel kasutati kolimisfirma Fastway Move OÜ, kahe

õpilasmaleva rühma ja paari vabatahtliku abi. Raamatukogu sai valdavalt uue mööbli, kuid kasutamiskõlblikku mööblit võeti kaasa ka vanast majast, millega sisustati komplekteerimisruum ja direktori kabinet. Kõik osakonnad asuvad avatud planeeringuga ühisel teeninduspinnal. Hoidlas on kasutusel ruumisäästlikud siirdemehhanismiga arhiiviriidid. Töötajatel on kasutada puhke- ning dušširuum.

Jõgeva Linnaraamatukogu uue hoone pidulik avamine toimus 1. septembril koos Jõgeva Põhikooli avamisega. Mõlemad asutused asuvad ühise katuse all ja on registreeritud aadressile Rohu tn 10. Külastajatele avati raamatukogu 2. septembril.

Kahjuks ilmneseid kohe ka ehitus- ja sisustusjärgsed vaegtööd (mööbel, elektritööd, IT seadmete paigaldus, valgustus, signalisatsioon, põrandaküte, ventilatsioon), mis nüüdseks on kõrvaldatud. Osa eakamaid lugejaid peavad raamatukogu uut asukohta aga kaugeks, raamatukogu lasteala on liiga väike, puudub suuremate ürituste läbiviimise koht, hoone lähedal ei ole raamatukogu töötajate ja külastajate autodele vajaliku suurusega parklat.

Siimusti raamatukogule osteti 2 tugitooli, kott-tool ja televiisor (raamatukogu poolt hallatavasse E. Niinivaara mälestustuppa).

Mustvee vald

Mustvee valla raamatukogudel on kõigil väga head asukohad keskustes, bussipeatuste või kaupluste lähisel, asudes ühes majas teiste asutustega (kultuurikeskus, vabaajakeskus, rahvamaja, kool, lasteaed, noortekeskus, perearst).

Lohusuu haruraamatukogu vahetas samas majas ruumid noortekeskusega. saades küll väiksemad, kuid raamatukogu tööks piisavad ruumid, mis on kaasaegsemad, valgemad ja hubasemad, kuigi hetkel ilma värskendusremondita. Kolimise aitas läbi viia Mustvee Raamatukogu.

Väga kurvas seisus on Ulvi välisteeninduspunkt (haldusreformieelselt Ida-Virumaa), mis asub ühes majas rahvamajaga, kuid maja üldine seisund on kohutav. Majas puudub küte, remonti pole seal juba aastakümneid tehtud, koridoris jookseb katus läbi, WC-d praktiliselt kasutada ei saa, seintelt koorub värv. Välisteeninduspunkti enda ruumid on paremas seisus, kuid kahest ruumist ühte köetakse õhksoojuspumbaga. Raamatukoguruumi kasutab kord nädalas oma vastuvõtuks ka valla sotsiaaltöötaja.

Kõikidesse raamatukogudesse osteti töötajatele kaasaegsed kontoritoolid. Avinurme haruraamatukogule soetati jalgadel mängulaud 13 erineva mänguga „Worker 13 in 1“. Saare haruraamatukogu vahetas Jõgeva Linnaraamatukogust saadud riulite vastu välja kogu ilukirjanduse kogu riidid (ka laste kogu). Teavikute tagastuskastid said Avinurme, Raja ja Voore raamatukogud.

Põltsamaa vald

Tapiku välisteeninduspunkt vahetas ruumid samas majas külaseltsiga. Ruumides viidi läbi osaline remont, majja toodi vesi ning ehitati sanitaarsõlm. Renoveeriti vanad riidid.

Probleemiks on Esku raamatukogu kõikuv temperatuur, seinte ja raamatute hallitamine.

Valla raamatukogudesse soetati kohvimasin, vererõhumõõtaja, massaažiparaat, teadetetahvel, töötajatele jalatoed (5), töötajatele toolid (5), kokkupandavad lauad (3), laminaatorid (2), klienditoolid (12), kott-toolid tumbaga (2), projektori ekraan, paberilõikur.

Vt LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Kuigi seoses uutesse ruumidesse kolimisega said aruandeaastal liikumispuudega inimesed juurdepääsu Jõgeva Linnaraamatukogusse, on seal siiski täieliku ligipääsuga probleeme. Raamatukogul puudub vajaliku suurusega parkla, seetõttu pargitakse eemale sõidutee äärde. Puudega inimesele jääb raamatukogu uks sõiduteest aga kaugemale. Sissesõit raamatukogu territooriumile on kooli loal.

Teistes raamatukogudes liikumispuudega inimeste juurdepääsu osas muudatusi ei toimunud.

Juurdepääs on täielikult tagatud liikumispuudega inimestele seitsmes raamatukogus (Jõgeva, Vaimastvere, Mustvee (kaldtee, invatõstuk), Saare, Raja, Voore, Puurmani), osaliselt viies raamatukogus (Kaarepere, Kasepää, Avinurme (kooli lahtioleku aegadel läbi koolimaja), maakonnaraamatukogu, Lustivere) ja Tapiku välisteininduspunktis. Teistes raamatukogudes juurdepääs puudub.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Aruandeaastal soetatud seadmed

Raamatukogu	Hangitud seadmed
<u>Jõgeva vald</u> Jõgeva Linnaraamatukogu	iseteeninduse arvutikomplekt (komplekti kuulusid miniarvuti, puutetundlik monitor, vöötkoodilugeja, ID-kaardi lugeja tšekiprinter), projektor, sülearvuti
<i>Saduküla haruraamatukogu</i>	kontorikombain (enne puudus paljundamis- ja skaneerimisvõimaluse)
Kuremaa Raamatukogu	2 arvutit (töötaja, AIP)
Laiuse Raamatukogu	4 arvutit (töötaja 3 AIP), vöötkoodilugeja
Palamuse Raamatukogu	arvuti (töötaja)
Sadala Raamatukogu	arvuti monitor
Siimusti Raamatukogu	arvuti (töötaja), tahvelarvuti
Torma Raamatukogu	sülearvuti (töötaja)
Vaimastvere Raamatukogu	2 arvutit (töötaja, AIP)
<u>Mustvee vald</u> Mustvee Raamatukogu	3 arvutit (töötajad, kasutatud), 3 monitori (kasutatud), projektor (koos ekraaniga), laminaator
<i>Ulvi välisteininduspunkt</i>	arvuti (töötaja, kasutatud), vöötkoodilugeja (enne puudus), tšekiprinter (enne puudus)
<i>Avinurme haruraamatukogu</i>	monitor (kasutatud), laminaator
<i>Kasepää haruraamatukogu</i>	kontorikombain (enne puudus skaneerimis- ja paljundamisvõimalus)
<i>Lohusuu haruraamatukogu</i>	printer (enne puudus), tšekiprinter (enne puudus), vöötkoodilugeja (enne puudus)
<i>Raja haruraamatukogu</i>	kontorikombain (enne puudus skaneerimis- ja paljundamisvõimalus)
<i>Saare haruraamatukogu</i>	2 arvutit (töötaja ja AIP, kasutaud), 2 monitori (kasutatud), tšekiprinter, laminaator
<i>Voore raamatukogu</i>	kontorikombain, tšekiprinter
<u>Põltsamaa vald</u> Põltsamaa Raamatukogu	2 iseteeninduse arvutikomplekti (komplekti kuulusid miniarvuti, puutetundlik monitor, vöötkoodilugeja, ID-kaardi lugeja, tšekiprinter), kliendiloendur, televiisor (reklaami edastamiseks), mobiiltelefon, laminaator
Adavere raamatukogu	laminaator
Aidu raamatukogu	Kontorikombain
Tapiku teeninduspunkt	mobiiltelefon

Kasutatavad operatsioonisüsteemid on Windows 10 PRO, Windows 10, Windows 7, Windows 7 Professional, Windows 7 Pro. Suhteliselt palju on Windows 7 veel AIPi arvutites, aga on ka töötajate arvutis (Windows 7 tugi lõppes 14.01.19).

Interneti kiiruse ja Wifi võrgu toimimisega ollakse aruannetes rahul. Tihtipeale jätab soovida aga AIPi arvutite tehniline olukord ning vanus.

Aruandeaastal puudus Wifi Saduküla haruraamatukogust ja Kaarepere Raamatukogust. Koolides asuvate raamatukogude arvutid on seotud kohalike koolide serveritega ning sealt tulenevate probleemidega.

Jõgeva vald

Osadele Jõgeva valla raamatukogudele renditi Jõgeva Vallavalitsus ühishankena uued arvutid.

Osades raamatukogudes on töötajate arvutite vanus 4-5, AIPi arvutite vanus üle 5 aasta

(Kaarepere, Torma, Sadala raamatukogud, Saduküla haruraamatukogu).

Riigikogu toetusrahade eest osteti iseteeninduse korraldamiseks vajalikud vahendid, projektor ja sülearvuti.

Saduküla haruraamatukogus oli internetiteenuse teenusepakkuja Telia, 2019. aastal saadi kiire internetiühendus valguskaabli kaudu, kuid jäädi ilma WiFist.

Kaarepere raamatukogusse saadi küll WiFi tarbeks tehnilised vahendid, kuid seadistamine jäi 2020. aastaks.

Mustvee vald

Mustvee valla raamatukogudes paranes oluliselt infotehnoloogiline keskkond, eriti Ida-Virumaalt haldusreformi käigus üle tulnud raamatukogudel. Raamatukogudesse soetati tehnilisi vahendeid, mis sealt enne üldse puudusid: Ulvi, Lohusuu (tšekiprinterid, vöötkoodilugejad jm). Kui eelmisel aruandeaastal puudus liitunud raamatukogudel WiFi, siis nüüd on see olemas kõikides Mustvee valla raamatukogudes. Kui Ulvis, Lohusuus ja Kasepääs puudus näiteks skaneerimisvõimalus, siis nüüd on see ka seal olemas.

Kõikides raamatukogude tööarvutites on kasutusel Windows 10 operatsioonisüsteem.

Ulvi ja Lohusuu said kiiremad internetilahendused. Arvutipargi keskmine vanus ei ole vanem kui 5 aastat.

Põltsamaa vald

Aasta algul viidi kõik valla raamatukogud Põltsamaa valla haridus- ja kultuuri osakonda pilveteenusesse, mis pakub maksimaalset töökindlust, turvalisust ning andmete säilimist.

Ühineti Põltsamaa valla dokumendihaldusprogrammiga DELTA, kus registreeritakse dokumendid alates 01.01.2019. Varem kasutusel olnud Dogre teenusepakkujaga lõpetati leping.

Raamatukogu Veski tn hooneni paigaldati optiline kaabel ning parandati interneti kiirust (alates 16. juulist 20/20Mbps). Puurmani raamatukogus paigaldati kaablid teise töötaja arvutitöökohale püsühenduse loomiseks (varem sülearvuti Wifi baasil).

Riigikogu toetusrahade eest soetati maakonnaraamatukogule iseteeninduse korraldamiseks kaks komplekti vajalikke vahendeid, sisenemisele raamatukogu külastajate loendur, mobiiltelefon, televiisor ja kohvimasin.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Raamatukogud ostavad oma teavikuid peamiselt hulgifirmadelt Rahva Raamat AS, Apollo Kauplused AS, Raamatu Kodu OÜ ja otse kirjastuselt Varrak. Maakonda soetatud teavikute keskmine hind 2019. a. oli 12,47 € (2018. a. 12,32 €).

Kogude suurus maakonnas oli aruandeaasta lõpuks 311 711 väljaannet (2018. a. 343 273 väljaannet).

Ostud: 12 066 eksemplari (raamatud 11 469, auvised ja elektroonilised väljaanded 3, muud väljaanded 89, perioodika 505 aastakäiku).

Annetused: 1 282 (raamatud 1187, auvised ja elektroonilised väljaanded 4, käsikiri 0, muud väljaanded 21, perioodika 70 aastakäiku). Annetused moodustasid 9,60% kogude juurdekasvust. Annetajateks on eraisikud, autorid, omavalitsused, asutused jt.

Raamatute soetamiseks kulutati 141 832,00 €, perioodikale 28 294,00 € ning auvistele ja e-väljaannetele 39,00 € ja muudele väljaannetele (lauamängud, õuemängud, atlased/kaardid) 1

140,00 €. Kokku komplekteerimiskulud 171 305 € (2018. aastal 159 496,00 €).

Komplekteerimiskulud elaniku kohta 5,90 € (2018. aastal 5,40 €), sellest KOVilt 4 € (2018. a. 3,5 €).

Komplekteerimiskulud valdade kaupa (€)

Omaavalitsus	Põltsamaa vald		Jõgeva vald		Mustvee vald	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Kulud kokku	57 211,00	56 764,00	71 616,00	85 575,00	30 669,00	28 966,00
Sh raamatutele	46 165,00	45 179,00	57 836,00	70 264,00	24 548,00	26 390,00

2019. aastal maakonnas komplekteerimiskulud suurenesid maakonnas 6,9 %.

Kui Põltsamaa (-0,78%) ja Mustvee vallal (-5,55%) komplekteerimiskulud vähenesid, siis Jõgeva vallas tõusid komplekteerimisele tehtavad kulud 19,5%.

2019. a. jätkati 2018. a. alustatud uutel alustel ümber korraldatud teavikute komplekteerimisega. Maakonnaraamatukogu kogude arenduse osakond koostab iga 10 päeva järel tellimisnimekirjad maakonna raamatukogudele, kuhu on lisatud hinnavõrdlus erinevatelt tarnijatelt ning omapoolne soovitus tellimiseks, samuti märgitakse, kas teavik kuulub soetamisele riigipoolsest toetusest või KOVi eraldisest. Süsteemis RIKS koostatakse kõik kirjed maakonna raamatukogudele ning neid täiendatakse ja korrigeeritakse de visu nende teavikute alusel, mille on tarnijad saatnud varakult ühes eksemplaris maakonnaraamatukogusse.

Edastatakse ka soodushindadega raamatute nimekirju.

Jõgeva ja Mustvee raamatukogudele saadavad tarnijad teavikud otse kohapeale vastavalt tellimusele keskmiselt 3-4 korda kuus. Põltsamaa vallas saadetakse teavikud pearaamatukogusse, kust need saadetakse pärast töötlemist edasi haruraamatukogudesse ja teeninduspunkti kord nädalas.

Raamatupidamises ja süsteemis RIKS peeti komplekteerimisrahade arvestust eraldi: riigi poolt eraldatud summad ja omaavalitsuste poolt eraldatud summad. Kogude arenduse osakond peab teavikute soetamise arvestust maakonna iga rahvaraamatukogu kohta eraldi. RIKSis on raamatukogudel reaalarajas näha kulusid kõigi kuluartiklite lõikes, samuti hetkel tellitud, kuid veel saabumata teavikute summat ning jääki.

Kuna uued teavikud jõuavad lugejani väga ruttu, on Jõgevamaa raamatukogud rahul maakonnaraamatukogu tööga teavikute komplekteerimisel.

Raamatukogutöötajad, tundes oma lugejaid, arvestavad raamatute tellimisel nende soovidega ja rahaliste võimalustega. Kuigi püütakse jälgida väärtkirjanduse ja meelelahutusliku kirjanduse tasakaalu, siis üha rohkem on lugejate eelistuseks ajaviitekirjandus (nn naistekad ja kriminullid). Samas jälgitakse kõikide lugejarühmade vajadusi. Nutitelefoni ilmumine on vähendanud laste ja noorte lugemust, nõudlus on kohustusliku ja soovitusliku kirjanduse järgi.

3.1.1 Raamatute komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Raamatutele kulus komplekteerimiskuludest 83,5% (2018. a. 80,6%), millest suure osa moodustas ilu- ja lastekirjandus. Osteti ka mitmeid erinevaid laua- ja õuemänge nii laenutamiseks kui kohal kasutamiseks.

Teadmiskirjandust antakse välja suhteliselt ühekülgsest, proportsionaalselt palju ilmub koka- ja eneseabiraamatuid. Samas on viimaste järgi ka raamatukogudes nõudlus.

Enim loetakse ja seega tellitakse ilu- ja lastekirjandust, juurdetulek 68,71% (2018. a. 66,65%).

Soetatud väljaannetest moodustas eestikeelne kirjandus 94,7%.

Võõrkeelsest kirjandusest osteti peamiselt venekeelseid, mõned üksikud eksemplarid muus keeles.

Venekeelset kirjandust osteti Rajale, Mustveele ja Jõgevale.

Raamatuid osteti valdavalt 1 eks. Nõudluse suurenedes osteti linnaraamatukogudes teine eksemplar juurde.

Järelkomplekteerimist tehakse väljaannetele, millel on suurem nõudlus.

E-raamatuid aruandeaastal ei ostetud.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodikat soetati aruandeaastal 110 nimetust, neist 48 nimetust saadi annetustena. Perioodika ost moodustas komplekteerimiskuludest 16,52% (2018. a. 18,9%).

Kultuuriperioodika tellimiseks kulutati 2019. aasta toetusest maakonnas kokku 643,94 €. Enamus raamatukogusid olid kultuuriperioodika soetamiseks leidnud vahendeid KOV'i poolt eraldatud summadest. Tellimisel arvestati, et igast kultuuriväljaandest vähemalt üks aastakäik oleks lugejale saadaval omavalitsuse mõnes raamatukogus.

Raja Raamatukogus on perioodika venekeelne, v.a. maakonna ajaleht Vooremaa. Mõnes raamatukogus on võõrkeelset perioodikat üksikud nimetused, peamiselt Burda.

Mustvees komplekteeritakse nii eesti- kui venekeelset perioodikat.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviste ja e-väljaannete komplekteerimiskulud olid minimaalsed. Audioraamatuid ilmub vähe.

3.2 Inventuurid, mahakandmised

Teavikute elektroonilised inventuurid viidi läbi 11 raamatukogus (Jõgeva, Mustvee, Kasepää, Raja, Saare, Voore, Adavere, Aidu, Esku, Pajusi, Puurmani) ja ühes välisteeninduspunktis (Ulvi). Tänu inventuuridele on kogud puhtamad, on selgem ülevaade olemasolevatest teavikutest. Jätkub jooksev puhastamine, ümberkorraldamine ja kogude uuendamine.

Kogude puhastamisel tekkinud vaba pinda kasutati teiste teavikute esiletõstmiseks, et kogud oleksid hästi nähtavad ja kättesaadavad (Mustvee, Saare, Kuremaa, Adavere, Aidu, Esku, Pajusi, Puurmani, Tapiku). Kogude puhastamise käigus vahetati välja ka liigieraldajaid.

Inventuurid:

Jõgeva vald

Jõgeva Linnaraamatukogus (kinnitatud Jõgeva VV korraldusega 01.04.2019 nr 171).

Mustvee vald

Mustvee Raamatukogus, Mustvee Raamatukogu Ulvi teeninduspunktis, Mustvee Raamatukogu Kasepää haruraamatukogus, Mustvee Raamatukogu Raja haruraamatukogus, Mustvee Raamatukogu Saare haruraamatukogus

Mustvee Raamatukogu Voore haruraamatukogus (kinnitatud Mustvee VV korraldusega 29.03.19 nr 181).

Kogudega tuleb veel tegeleda Avinurme, Lohusuu, Saare ja Voore haruraamatukogudel.

Põltsamaa vald

Adavere, Aidu, Esku, Pajusi ja Puurmani raamatukogudes (kinnitatud Põltsamaa VV korraldusega 23.09.2019 nr 2-3/2019/449).

Maakonnas raamatukogudes oli jätkuvalt üheks peasuunaks kogude kasutamise efektiivsuse kasv. Aruandeaastal vahetati välja 4,3% kogudest (2018. a. 3,5%).

Maakonna kõigist raamatukogudest kustutati aruandeaastal kokku 45 147 arvestusüksust (2018. a. 63 142) väljaandeid. Ringlus oli 0,9 (2017. a. 0,7; 2018. a. 0,8). Suurt tööd on tehtud Ida-Virumaalt lisandunud raamatukogude ringluse parandamiseks, kus see oli 2018. a. vaid 0,2 -0,4.

Ringlus maakonna raamatukogudes:

Hea ja eeskujulik tase (1,0 ja suurem): Aidu, Esku, Jõgeva, Kuremaa, Lustivere, Raja, Pajusi, Puurmani, Sadala, Siimusti, maakonnaraamatukogu.

Rahuldav tase (0,8 - 0,9): Adavere, Palamuse.

Mitterahuldav tase (0,6 – 0,7): Saduküla, Kaarepere, Mustvee, Avinurme, Voore; (0,3 – 0,5) Laiuse, Vaimastvere, Saare, Kasepää, Lohusuu.

Mahakantud teavikuid jagati tasuta kohapeal, müüdi kogukonnaüritustel (Jõgeva, Puurmani, maakonnaraamatukogu), viidi Hoiuraamatukokku, annetati Villem Reimani raamatukogule (Adavere), viidi taaskasutuseks erinevatesse kohtadesse (bussijaamaraamatukogu/Jõgeva, rannaraamatukogu/Kuremaa, hooldekodud/Saare, Esku), katkised teavikud viidi makulatuuri konteinerisse. Puurmani raamatukogus korraldati kõigile huvilistele töötuba raamatute taaskasutamiseks koos juhendajaga Trüki- ja Paberimuuseumist.

Ida-Virumaalt liitunud raamatukogude (Lohusuu, Ulvi) raamatutel puudusid vöötkoodid.

Aruandeaastal prinditi ja kleebiti teavikutele vöötkoodid, Lohusuu haruraamatukogus jätkub see töö 2020. a. Ühtlasi tehti sellega võimalikuks elektroonilise inventuuri läbiviimine (Ulvis 2019, Lohusuu 2020).

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Maakonna raamatukogudes on võetud suund saada kogudepõhistest raamatukogudest teenustepõhisteks raamatukogudeks, see on pikk protsess. Samuti võtab aega uute pakutavate teenustega harjumine, sest paraku peetakse raamatukogu ikkagi vaid raamatute laenutamise kohaks.

Aruandeaastal kutsuti maakonna raamatukogusid osutama raamatukogudes uusi teenuseid, osutatavaid teenuseid kaardistama ning neid raamatukogude kodulehtedel tutvustama.

Ühtekokku osutati aruandeaastal maakonna raamatukogudes 49 erinevat teenust.

Kõige uuenduslikumaks ja olulisimaks teenuseks oli kahtlemata iseteenindustarkvara RITA kasutuselevõtmine maakonnaraamatukogus ja Jõgeva Linnaraamatukogus.

Esemete ja asjade laenutus

Esemete/asjade arvelevõtmist ja laenutust raamatukogusüsteemis RIKS tutvustati septembrikuisel maakondlikul teabepäeval ja maakonnaraamatukogu kliendipäeval. Kuni aruandeaasta lõpuni registreeriti 34 laenutust kolme raamatukogu poolt (Kuremaa, Siimusti, maakonnaraamatukogu). Kõige enam leidsid kasutust lugemisabivahendid, laenutati ka käimiskeppe, massaažiparaati ning vihmavarju.

Uusi esemed laenutuses ja kohalkasutuses:

- Spordivahendite laenutamine ja kohalkasutus (velotrenažöörid, graatsiaketas, tasakaalukett, käimiskepid jm) – Kuremaa, Kaarepere, Laiuse, Sadala, Mustvee, Pajusi, maakonnaraamatukogu.
- Lugemisabivahendite kohalkasutus (prillid, luubid) – Kuremaa, Sadala, Siimusti, Mustvee, Tapiku, Aidu, Esku, Lustivere, Pajusi, Puurmani, maakonnaraamatukogu.
- Telefonide, sülearvutite laadimine oma laadijaga/raamatukogu laadija kasutamine – Jõgeva, Laiuse, Vaimastvere, Mustvee, Kasepää, Saare, maakonnaraamatukogu.
- Lamineerimisvõimaluse pakkumine – Adavere, maakonnaraamatukogu.
- Paberihundi kasutamise võimalus – Kuremaa, Laiuse, Siimusti, Adavere, Esku, maakonnaraamatukogu.
- Kõrvaklappide kohalkasutus – Mustvee, Adavere.
- Kohvimasina ja veekeetja/samovari kasutamise võimalus – Kuremaa, Laiuse, Sadala, Siimusti, Mustvee, Saare.

- Meditsiinivahendite kohalkasutus ja laenutamine (vererõhu- ja massaaži aparaat) – maakonnaraamatukogu, Puurmani raamatukogu.
- Mängunurgad lastele – Laiuse (koos mänguasjadega), Kuremaa, Mustvee (lisaks mänguväljak koos kiikede, puuskulptuuride jms õues) jpm.

Väga hästi võeti kasutajate poolt omaks laua- ja õuemängude laenutamise ja kohalkasutamise võimaluse lisandumine maakonna raamatukogudesse (17 raamatukogus). 11 raamatukogus (Siimusti, Jõgeva, Puurmani, Pajusi, Avinurme, Kuremaa, Laiuse, Vaimastvere, Adavere, Esku, maakonnaraamatukogu) registreeriti aruandeaastal 229 lauamängude kojulaenutust, neist 117 maakonnaraamatukogus.

Oli ka teenuseid, mille vastu huvi oli kesine. Näiteks hakati Jõgeva valla raamatukogudes valla kultuuritöö spetsialisti ettepanekul looma Topoteeki ning pakkuma VHS kassetil oleva audiomaterjali ümberkirjutamise võimalust DVD-le (raamatukogu kui vahendaja, tasuline), kuid huvitatuid oli vaid mõni üksik.

Oli ka neid raamatukogusid, kes hakkasid osutama teenuseid, mis mujal küll juba tavalised, kuid nendes raamatukogudes veel ei osutatud:

- Kasepää ja Saduküla haruraamatukogud said paljundamis- ja skaneerimisteenuse osutamise võimaluse.
- Torma Raamatukogu ja Tapiku teeninduspunkt hakkasid osutama koduteenindust.
- Mustvee valla raamatukogud (va Mustvee Raamatukogu, kus seda tehti juba varem) hakkasid maakonna ajalehe „Vooremaa“ kuulutusi vastu võtma.
- Kuremaa raamatukogu seadis sisse raamatuvahetusriiuli, kuhu lugejad saavad tuua neile mittevajalikke raamatuid ja samas võtta teiste tooduid.
- 2019. aasta veebruarist hakkasid Jõgeva vallaga ühinenud endise Torma valla raamatukogud (Torma, Sadala) osutama tasulisi teenuseid.
- Mustvee ja osa Põltsamaa valla raamatukogusid ühinesid automaatse teavituste (võlgnevused, tagastustähtaja aegumine, reserveeringud) saatmisega raamatukogusüsteemis RIKS, tänu millele on lugejad hakanud rohkem tähelepanu pöörama tagastustähtaegadele.
- Mitmed raamatukogud võtsid kasutusele tagastuskastid (Jõgeva, Laiuse ja Torma, Avinurme, Raja, Voore, Pajusi). Kokku on tagastuskastid 19 raamatukogul, neist Saarel koos laenutusvõimalusega.
- Raamatukogude juures hoogustus huvitegevus, tekkis juurde uusi klubisid ja ringe. Kasepää (Mustvee vald) alustas kaks korda nädalas koos käimist *käsitööring*, mille jaoks on eraldi käsitöötuba. Käsitööringile anti üle varem teenusekeskusele ostetud kangasteljed ja õmblusmasinad. Tormas (Jõgeva vald) alustas *kirjandusklubi*.

Kooskäimist jätkasid:

Jõgeva vald

Sadala Raamatukogu – *naisteklubi* (kõige pikemalt tegutsenud klubi maakonnas, aastast 2007).

Palamuse Raamatukogu – *sudokusõbrad*, *malering* ning *käsitööring* Padjaklubi

Siimusti Raamatukogu – *naiste käsitööring*

Jõgeva Linnaraamatukogu – *Arukate Akadeemia kirjandusring*

Mustvee vald

Avinurme raamatukogu – *aiandusring* Kastepiisad, *laste muinasjuturing*

Põltsamaa vald

Maakonnaraamatukogu – *reisiklubi* (rändas Paunvere radadel, Põhja- ja Lääne-Eestis ning Lätis), *kirjandusklubi* ning *filmiklubi*, kus näidati uusi Eesti filme ja Euroopa väärtfilme.

Pajusi raamatukogu - *raamatusõbrad*

Puurmani raamatukogu – *kokaklubi* (pakkus maitseelamusi ka mitmetel kohalikel üritustel - Jaan Söödi kontsert koos kohalike maitseaudingutega, pannkoogitegu lastekaitsepäeval, vahvlitegu jõuluüritusel, toitlustamine laste laagrites)

Aidu raamatukogu – *toiduklubi*.

Kokku tegutses raamatukogude juures 16 klubi/huviringi.

Osade raamatukogude juures ei tööta küll otseselt ringe/klubisid, kuid on loodud võimalused eelkõige laste huvitegevuseks (joonistamine, meisterdamine, lauamängude mängimine).

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu on avalikustatud teabega tutvumiseks maakonna raamatukogudes 63 arvutit (2018. a. 67). Ka Ulvi välisteeninduspunkt omab aruandeaastast töökorras AIPi arvutit. Saare haruraamatukogus tehti juurde üks kasutajate käsutuses olev arvutitöökoht (kokku 4), mis asub eraldi ruumis ning võimaldab teha individuaalset tööd rahulikus keskkonnas.

Maakonnas registreeriti AIPi kasutajaid 1673 (2018. a. 1595), kasutajakordi 10 452 (2020. a. 11 150). Kasutajate arv on aastate lõikes enam-vähem stabiilne, kõikides veidi siia- ja sinna poole, kasutajakordade arv on vähenenud kolme viimase aasta lõikes aga igal aastal.

Ainsa raamatukoguna ei registreeritud ühetegi AIPi kasutust Sadala Raamatukogus, Kasepää haruraamatukogus kasutati AIPi vaid kahel korral aastal. Samas osades raamatukogudes leidis AIPi väga aktiivset kasutamist (Jõgeva 3161 korda, maakonnaraamatukogu 2491 korda, Pajusi 1039 korda).

Jõgeva vald

AIPi kasutajaid registreeriti 764 (2018.a. 632), kasutuskordi 5052 (2018. a. 5486).

Mustvee vald

AIPi kasutajaid registreeriti 212 (2018. a. 194, kasutuskordi 700 (2018. a. 1008).

Põltsamaa vald

AIPi kasutajaid registreeriti 697 (2018. a. 769), kasutuskordi 4700 (2018. a. 4656), sh maakonnaraamatukogus 2491.

AIPis käimise põhjused ei ole muutunud. Täiskasvanud käivad ID-kaardi tehinguid tegemas, tuludeklaratsioone esitamas, tervisedeclaratsioone täitmas, pangateenuseid tegemas, pileteid ostmas, e-kirjakastis, e-tervise keskkonnas, uudiseid ja ajalehti lugemas, sotsiaalmeedias suhtlemas, printimas, skaneerimas jne. AIPi arvuteid kasutavad ka turistid ning vöörtöölised. Öpilased käivad referaate tegemas, e-kooli külastamas, Miksikeses pranglimiseks, arvutimänge mängimas, muusikat kuulamas, YouTube`st videosid vaatamas jne.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvöte.

Tabel 5

Raamatukogu	Kasutajad 2018	Kasutajad 2019	Muutus (+/-)
-------------	----------------	----------------	--------------

Linna/maak. rmtk	10 987	10 417	-570
sh maakonnaraamatukogu	2 038	2 021	-17

Raamatu- kogu	Külastused 2018	Külastused 2019	Muutus (+-)	Virtuaal- külast. 2018	Virtuaal- külast. 2019	Muutus (+-)
Linna/maak. rmtk	161 363	157 675	-3 688	75 382	83 342	+7 960
sh maakonnark	39 480	40 205	+725	15 729	15 441	-288

Raamatu- kogu	Laenut-d 2018	Laenut-d 2019	Muutus (+-)	Päringud * 2018	Päringud * 2019	Muutus (+-)*
Linna/maak. rmtk	278 165	273 775	-4 390	1 436	1 280	-156
Sh maakonnark	66 554	64 669	-1 885	436	526	+90

*Infopäringud (teatmebibliograafilise töö korraldamine, [RaRS §5\(5\)5](#))

Maakonnas tervikuna vähenesid nii kasutajate, külastuste, laenutuste ning päringute arvud.

Kasvasid virtuaalkülastuste arvud.

Statistiliste näitajate languse põhjusi on mitmeid:

- elanikkonna vähenemine (võrreldes 2018. a. 390 elanikku vähem). Samas jätkab raamatukogude kasutajate arv kiiremas tempos vähenemist kui maakonna elanike arv: kui maakonna elanike arv vähenes 1,3%, siis raamatukogude kasutajate arv vähenes 5,2%. Maakonna raamatukogude teenuste kasutajate arv on vähenenud kolme viimase aasta lõikes järjekindlalt. Hölve oli 2017. a. 38%, 2018. a. 37%, 2019. a. 36%.
- Jõgeva Linnaraamatukogu oli pikalt suletud seoses raamatukogu inventuuri, kollektiivpuhkuse ning kolimise ja sisseseadmisega.
- Põltsamaa valla raamatukogudes teavikute tagastustähtaja ühtlustamine, mis tähendas maakonnaraamatukogus tagastustähtaja pikenemist kahelt nädalalt kolmele.
- Maakonnaraamatukogusse paigaldatud kliendilugeri andmetel külastas II poolaastal raamatukogu 19 949, RIKSi andmetel 18 764 inimest. Seega jäävad osad külastajad (nt näituste) raamatukoguhoidjatel registreerimata.

Samas oli maakonnas raamatukogusid, kus nii kasutajate, külastuste, laenutuste ning päringute näitarvud kasvasid: Torma, Sadala ja Mustvee raamatukogudes kasvasid nii kasutajate, laenutuste kui ka külastuste arvud. Külastuste ja laenutuste arvud kasvasid Palamuse, Siimusti, Lustivere, Pajusi, Puurmani ja Voore raamatukogudes.

Raamatukogud on väga rahul 2019. aasta jaanuarist käivitunud RIKSi automaatse e-mailide saatmise süsteemi üle: lugeja saab automaatselt teavitusi saabuva või möödunud teaviku laenutustähtaja kohta. Leitakse, et see on suisa raamatukogu kasutamise näitajaid pisut tõstnud. Lugejad saavad kasutada pikendamiseks aktiivselt mugavat kiirpikendamise linki, mis e-kirjas kaasas on.

Laenutuste üldarvust moodustasid:

- kohalkasutused 14% (2018. a. 10%)
- ilu- ja lastekirjanduse laenutused 63% (2018. a. 62%)
- laste laenutused 15,4% (2018. a. 15%)
- laste külastused 35,9% (2018. a. 33,4%)
- perioodika laenutused laenutuste üldarvust 18% (2018. a. 18%)
- laenutustähtaja pikendused $\frac{1}{4}$.

Veel statistilisi näitajaid:

- virtuaalkülastused moodustasid külastuste üldarvust 35% (2018. a. 32%)
- laenajaid oli kasutajatest 77% (2018. a. 75%)
- lapsi oli raamatukogude kasutajatest 28% (2018. a. 26%)
- laenutusi oli elaniku kohta 9,4 (2018. a. 9,4)
- laenamissagedus oli 26,3 (2018. a. 25,3)
- külastusi elaniku kohta 5,4 (2018. a. 5,5)
- kõige populaarsem päev raamatukogu külastamiseks oli endiselt esmaspäev
- tipptund on kell 11
- ooteaja pikkus nimetuse kohta ei ületa maakonnas nelja nädalat, osades raamatukogudes kahte nädalat (Siimusti, Torma).

Rändkoguteenus

Rändkoguteenust osutati kolme raamatukogu poolt viies kohas 98 korda:

- *Umbusi Külaselts* (Põltsamaa vald) - rändraamatukogu teenust osutab Põltsamaa Raamatukogu Khordongi Ühingule kuuluv asuvas Umbusi Külaseltsi lugemistoas – ebaregulaarselt (vastavalt vajadusele), aruandeaastal (5 korda, 6 kasutajat).
- *Torma pensionäride seltsing Torma Hõbedane* (Jõgeva vald) – rändraamatukogu teenust osutab Torma raamatukogu seltsingu ruumes iga kuu 2. reedel.
- *Vaiatu pensionäride klubi* (Jõgeva vald) – rändraamatukogu teenust osutab Torma raamatukogu Vaiatu klubihoones üks kord kuus (Vaiatus ja Tormas kokku 71 korda, 12 kasutajat).
- *Rääbise küla* (Jõgeva vald) – rändraamatukogu teenust osutab Sadala raamatukogu tühjalt seisvates kütmata endise kaupluse ruumides vaba graafiku alusel iga viie nädala tagant üks tund korraga (10 korda, 9 kasutajat)
- *Avinurme Hooldekodu* – rändraamatukoguteenust osutab Avinurme haruraamatukogu (12 korda, 4 kasutajat)

Teenuse osutaja / kellele teenust osutatakse	Teenuste arv	Kasutajate arv	Kasutus-kordade arv
Rändkoguteenus	1. Teavikute laenutamine ja tagastamine 2. Teavikute reserveerimine	31	98

Iseteenindus

Septembrist võeti maakonnaraamatukogu täiskasvanute ning laste- ja noorteosakonnas, samuti Jõgeva Linnaraamatukogus kasutusele raamatukogusüsteemi RIKS teavikute iseteenindusliku laenutamise ja tagastamise tarkvara RITA. Nelja kuu jooksul leidis RITA kasutamist järgmiselt:

Raamatukogu	Laenutused	Pikendused	Tagastused	Kokku
Maakonnark	1875	426	1542	3843
Jõgeva Linnark	80	68	265	413
Kokku	1955	494	1807	4256

Raamatute laenutuste TOP-5 maakonnas:

1. S. Anniko. Rusikad – inimene on inimesele hunt (274 laenutust)
2. V. Afanasjev. Serafima ja Bogdan (1. koht 2018. a.) (247 laenutust)
3. I. Lember. Vale nimega mees (238 laenutust)
4. R. Vösaste. Hea ment (229 laenutust)
5. M. Kadastik. Presidendi vastuvõtt (223 laenutust)

Populaarseimad autorid olid maakonna raamatukogudes N. Roberts (1937 laenutust), E. Tohvri (1537 laenutust), M. Widmark (1471 laenutust), S. Mallery (1464 laenutust), A. Kivirähk (1437 laenutust).

Teemade järgi olid populaarseimad käsiraamatud, millele järgnesid mälestusteraamatud.

Maakonnaraamatukogu lugejate lemmikud oli: L. Riley „Kuuõde“, S. Anniko „Rusikad – inimene on inimesele hunt“, M. Obama „Minu lugu“, V. Afanasjev „Serafima ja Bogdan“, 5.-6. kohta jagasid L. Uustulnd „Avameri“ 1. rmt ja H. Raudvere „Hüüdnimi Eestlane“ 2. rmt.

Ajakirjadest olid maakonna raamatukogudes lemmikud: 1. Eesti Naine 2. Tiiu 3. Eesti Ajalugu 4. Maakodu 5. Kodutohter.

Maakonnaraamatukogus laenutati kõige enam: 1. Müstilised lood 2. Eesti Naine 3. Pere ja Kodu 4. Raamatukogu 5. Tiiu

2019. aastal oli suureks probleemiks perioodika pidev hiline jõudmine raamatukogudesse (tihti pealelõunal), mistõttu lugejad peale pikka asjatut ootamist lahkusid.

Infopäringud (teatmebibliograafilise töö korraldamine, [RaRS §5\(5\)5](#))

Ka aruandeaastal jätkus Jõgeva maakonna raamatukogudele esitatud infopäringute languse tendents. Infopäringuid registreeriti 1280 (2018. a. 1436).

Päringutele vastati kohapeal, meilitsi, telefonitsi.

Päringute põhiosa moodustasid teema- ja faktipäringud. Kõige enam oli teema- ja faktipäringuid, bibliograafiliste päringute osakaal oli väga väike.

Paljud päringud puudutavad tervisehädasid (gripi rahvaravi, unehäired, depressioon, seksuaalsus jne), töötervishoidu, erinevaid reisisihtkohti, ristsõnu jne. Üpris palju vajatakse aga ka olmeinfot (ühistranspordi väljumisajad, lahtioleku kellaajad, telefoninumbrid, ürituste piletite hinnad jne).

Põhjalikumaid päringuid esitavad õpilased ja koduloouurijad uurimustööde materjalide leidmiseks.

E-teenused ja nende levik

Kõik maakonna üldkasutatavad raamatukogud ja haruraamatukogud omavad veebi või/ja sotsiaalmeedia väljundit, lisaks on raamatukogublogi ka Tapiku teeninduspunktil.

Raamatukogusüsteemiga RIKS ja veebipõhise RIKSWEBiga on liitunud kõik Jõgevamaa rahvaraamatukogud ja kuus kooliraamatukogu.

Raamatukogusüsteemis RIKS sooritati aruandeaastal 22 184 otsingut (2018. a. 17 780).

Raamatukogu kaudu pakutavat internetti võimaldavad kõik maakonna üldkasutatavad raamatukogud ja haruraamatukogud, k.a. Tapiku ja Ulvi teeninduspunktid.

Raamatukogu oma veebisait (koduleht/blogi) oli aruandeaasta lõpus 22 raamatukogul, sh. ka Tapiku teeninduspunktil (Jõgeva vald 10, Mustvee vald 4, Põltsamaa vald 8). Blogi/koduleht puudub Saare, Saduküla, Lohusuu ja Avinurme haruraamatukogudel.

Maakonnaraamatukogu omab alates 2019. aasta aprillist uut tasulist kodulehekülge aadressil www.poltsamaark.ee, kasutades kohaliku omavalitsuse teenusportaali.

Aruandeaasta jooksul lisandus Lustivere raamatukogu blogi.

Interaktiivseid raamatukoguteenuseid (FB) osutavad kõik raamatukogud, v a Raja haruraamatukogu. Aruandeaastal lisandus üks raamatukogu FB konto (Kasepää). Aktiivseim postitaja oli 236 postitusega Mustvee raamatukogu. Kokku tehti maakonna raamatukogude poolt 2099 postitust (2018. a. 2068).

Maakonnaraamatukogu kodulehel asunud kirjandusblogi „Raamatukoguhoidja lugemissoovitus“ lõpetas tegevuse (seitse postitust esimesel poolaastal).

Lisaks haldavad Anu Ots (Mustvee) FB gruppi „Mustvee pildis“ ning Tiina Kull (Adavere) FB gruppi „Adavere pildis läbi aegade“.

E-teavikute kogusse e-raamatuid ei lisandunud. Maakonnas on neli e-raamatut (litsentsi), neist üks maakonnaraamatukogul.

4.3 RVL teenindus

Raamatukoguvahelise laenutuse (RVL) kaudu maakonna raamatukogudest aruandeaastal välja saadetud ja sisse tulnud raamatute arv kasvas 52%.

RVL teenusega saadeti maakonna raamatukogusest välja 8 751 eks (2018. a. 5769). RVL väljastusteenust osutasid kõik maakonna raamatukogud, v a Sadala. Maakonnaraamatukogu järel (2 918 eks) olid suurimateks RVL teavikute väljalaenutajateks Mustvee (1 917 eks), Jõgeva (697 eks), Avinurme (431 eks) ja Esku (372 eks).

Sisse tuli RVL teenusega raamatukogudesse 8 669 eks (2018. a. 5689). RVLi kaudu tellisid raamatuid kõik raamatukogud. Kõige suuremateks tellijateks olid Mustvee (2 157 eks), maakonnaraamatukogu (1 097 eks), Avinurme (989 eks), Adavere (689 eks) ja Puurmani (412 eks).

Peale maakondliku nõ pakiringi lõppemist 2017. aastal, mille raames toimetati laiali ka maakonna RVLi, on tekkinud maakonnas kolm valdadesisest RVLi ringi. Samuti vahetatakse RVLi raamatuid maakondlikel koolituspäevadel, aga ka töövälistel asjaajamistel.

Jõgeva vald

RVLi ring toimus esimesel poolaastal ebaregulaarselt, teisel poolaastal kord kuus. Ring läbis ka Mustvee Raamatukogu ja maakonnaraamatukogu. Seda teeb lisatööna Vaimastvere Raamatukogu direktor, mille tarbeks on Jõgeva Vallavalitsus eraldanud raamatukogu eelarvesse sõidukulude kompensatsiooni.

Mustvee vald

RVLi korraldus valla piires on väga hea. RVL ringi teeb Mustvee Raamatukogu direktor, aga aitavad ka piirkonnajuhid, samuti sotsiaaltöötaja, head tuttavad. Avinurme, Ulvi ja Lohusuu vahel aitab tellitud raamatud kiiremini kohale toimetada koolibuss. Tänu sellele on vallasisene RVL aruandeaastal väga palju kasvanud.

Põltsamaa vald

RVLi korraldus on valla piires regulaarne ja väga hästi korraldatud. Põltsamaa valla haruraamatukogudele ja teeninduspunktile viidi pearaamatukogu poolt kohtadele uusi raamatuid ning ühtlasi RVLi raamatuid kord nädalas neljapäeviti.

Maakonnavälise RVL veidi kasvas, kuid on endiselt tagasihoidlik. Aruandeaastal tellisid maakonnavälise RVLi kaudu teavikuid viis raamatukogu (maakonnaraamatukogu, Jõgeva Linnaraamatukogu, Mustvee Raamatukogu, Voore haruraamatukogu, Tapiku teeninduspunkt), kokku 16 teavikut (2018. a. üheksa teavikut). Teavikuid telliti Rahvusraamatukogust (9), Eesti Maaülikooli Raamatukogust (2), Viljandi Linnaraamatukogust (2), Tartu Ülikooli Raamatukogust

(1), Tallinna Ülikooli Akadeemilisest Raamatukogust (1), Oskar Lutsu nimelisest Linnaraamatukogust (1).

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noorsookirjanduse komplekteerimisel on esikohal eesti laste- ja noortekirjandus. Mustvee Raamatukogu ostab eesti- ja venekeelseid raamatuid, Raja venekeelseid. Venekeelse „Tähekese“ saavad annetuseks ajakirja toimetusest Mustvee ja Raja (jätkub kõikidele 1. klassi õpilastele kinkimiseks) ja Jõgeva Linnaraamatukogu.

Kuigi kõikidel raamatukogudel on väga hea koostöö kohalike lasteaedadega, on väikelaste raamatute ostmise tagasihoidlik. Loetakse ja tutvustatakse juba aastaid tagasi ilmunud lastekirjanduse klassikat. Rohkem tähelepanu võiks pöörata huvitavate ja kaunite lasteraamatute ostmisele.

Maakonvaraamatukogu laste- ja noorteosakonnas ja Jõgeva Linnaraamatukogus on hästi komplekteeritud väikelaste teavikute kogu, neid võiks lastele tutvustamise eesmärgil tellida RVLi teel maakonna raamatukogudesse. Erilise tähelepanu alla tuleks aga võtta tuntud eesti- ja väliskirjanik uued lasteraamatud. Järjekordne Nukitsa konkurss paneb kahe aasta jooksul ilmunud laste- ja noortekirjanduse olemasolu maakonnas üle vaatama ja analüüsima. Olukord on rahuldav, arvestades vajadusi ja võimalusi.

Kuigi koolid on soovitusliku lugemise valimisel hakanud rohkem arvestama raamatukogude poolt pakutava kirjandusega, tuleb ikka kasutada RVLi abi.

Väga populaarsed on lauamängud. Mängitakse nii raamatukogus kui laenutatakse koju.

Silmas pidades laste- ja noortekirjanduse ringlust, tuleb hoida tasakaalus uute teavikute ostmise ja mittevajalike ning lagunenute kustutamine kogudest.

4.4.2 Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2018	Lug-d 2019	Muutus (+/-)	Külast-d 2018	Külast-d 2019	Muutus (+/-)	Kojulaen-d 2018	Kojulaen-d 2019	Muutus (+/-)
Maakonna rmtk	2894	2960	+66	53882	56554	+2672	37522	36298	-1224
Sh keskk	662	679	+17	13828	14660	+832	14209	13393	-816

Laste külastuste arvu kasv näitab, et raamatukogusid külastatakse rohkem. Populaarsed on mitmesugused tegelusvõimalused – mängunurgad, lauamängud, puslede kokkupanek, AIPi arvuti kasutamine, samuti raamatukogu ürituste külastamine.

Laenutustähtaja pikenemine valla raamatukogudes 21-le päevale vähendas ka laste kojulaenutuste arvu.

4.4.3 Laste- ja noorteteenindus, sh. lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Laste- ja noorte lugemisharjumuste kujundamise eesmärgi teenivad nii raamatukogus korraldatud üritused kui ka ettelugemised ja raamatututvustused koolis või lasteaias.

Vabariikliku lugemisprogrammiga Lugemisisu liitusid Adavere ja Lustivere raamatukogud, varem olid liitunud Palamuse ja Voore.

Maakonna raamatukogud osalesid Eesti Lastekirjanduse Keskuse korraldatud ettelugemisvõistlusel ja kirjandusmängus.

Koostöö lasteaedadega ja koolidega on maakonna raamatukogudes väga hea. Osades raamatukogudes esimesel rühma- või klassiga külastusel viiakse läbi raamatukogu tutvustav kasutajakoolitus. Populaarsed on teematunnid ja ettelugemine väikelastele.

Beebiraamatu „Pisike puu“ saavad koostöös vallavalitsustega kõik piirkonna vastsündinud.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

Eesti keele aasta.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse korraldatud 4. klasside ettelugemise võistluse „Ilusal keelel ja heal meelel“ maakondlik voor toimus Jõgeva Linnaraamatukogus. Eesti keele aastat tähistas ka maakondlik sõnaotsimismäng, kus oli vaja otsida sõnu, mida tuleks õpetada eesti keelt mitteoskavale sõbrale. Osa võtsid Põltsamaa, Adavere ja Jõgeva õpilased, kokku oli 75 osalejat. Eesti keele ja kirjanduse teemal toimusid viktoriinid neljas raamatukogus. Jõgeva Linnaraamatukogu korraldab viktoriine KAHOOT.it keskkonnas.

Põhjamaade kirjanduse nädal.

Vabariikliku kirjandusmängu „Põhjamaa jutud“ eelvoorud toimusid Põltsamaal ja Jõgeval. Pipi sünnipäeva „Pidu Põhjas“ peeti kaheksas raamatukogus. Maakonnaraamatukogu laste- ja noorteosakonda tulid külla Pipi ja Lustivete Põhikooli lapsed.

Vabariikliku projekti „Kino maale“ raames näidati lastele filme kuues raamatukogus. Juba traditsiooniks saanud Suvelugemise projekt Põltsamaal ja Siimustis, Avinurme haruraamatukogu suvelugemisvõistlus ning klassidevaheline lugemisvõistlus Lustiveres innustavad lapsi lugema.

Põltsamaal ja Siimustis toimusid tänuüritused tublimatele lugejatele.

Küsimustiku „Kas sa tead eesti laste- ja noorsooraamatute tegelasi?“ täitmine ja raamatutega tutvumine tõi raamatukokku kõik Põltsamaa Ühisgümnaasiumi 7.-9. klassi õpilased.

Maakonnaraamatukogu laste- ja noorteosakonnas on traditsiooniks saanud luulehommikud, kus esinejateks on 2. klassi ja publikuks 7. klassi õpilased.

Põltsamaa Ühisgümnaasiumi 5. klasside ajaloolise õppepäeva „Eesti lipu lugu“ üks osa, kus tutvustati raamatuid, toimus raamatukogus.

Koostöös noortemaja ja kooliga osaleti Põltsamaa noorte huvimessil raamatukogu tutvustava programmiga. Põltsamaa linna sildade päeval korraldas raamatukogu laste- ja noorteosakond lauamänge ja ettelugemist koos lasteaedadega.

Lastekirjanike juubeleid (Siiri Laidla, Markus Saksatamm, Helga Nõu jt) ning sünniaastapäevi (Elar Kuus, Ralf Parve, Edgar Valter, Tove Jansson) tähistati maakonna raamatukogudes raamatunäitustega.

Maakonnaraamatukogus koostatud näitus vanadest koolitarvikutest ja õpikutest oli välja pandud laste- ja noorteosakonnas ja Puurmani raamatukogus.

2019. aastal olid külas muinasjutuvestja Polina Tšerkassova, lastekirjanikud Markus Saksatamm, Heiki Vilep, Kristina Ruder, Sass Henno, Wimberg, Mika Keränen, Juhani Püttsepp, Anti Saar ja Reeli Reinaus.

Vt LISA 4. Laste- ja noorteüritused

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Maakonna raamatukogudes võetakse koduteeninduse osutamiseks lugejate registreerimislehtedele koduteenindust vajavatelt inimestelt allkiri. Raamatukogusüsteemis RIKS on moodustatud vastav lugejagrupp, mis võimaldab pidada statistikat. Maakonnas tervikuna vähenes koduteenindatavate arv (2018. a. 54), kuid kasvas külastuskordade arv (2018. a. 588). Uue koduteeninduse osutajatena lisandusid aruandeaastal Torma Raamatukogu ja Tapiku teeninduspunkt. Kokku osutati koduteenindust 14 raamatukogus ja ühes teeninduspunktis.

Tabel 6 Koduteeninduse osutamine

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv

	630	1194 1. Laenutamine, tagastamine 2. Laenutustähtaja pikendamine 4. Lugemissoovitused 3. Teavikute laenutusjärjekorda panemine	41
<u>Jõgeva vald</u>	98	182	15
Jõgeva Linnaraamatukogu	10	48	2
Kuremaa raamatukogu	19	19	2
Laiuse raamatukogu	11	11	1
Sadala raamatukogu	11	11	1
Siimusti raamatukogu	10	30	1
Torma raamatukogu	16	42	2
Vaimastvere raamatukogu	12	12	2
Vägeva raamatukogu	9	9	4
<u>Mustvee vald</u>	277	470	13
Mustvee Raamatukogu	114	307	6
<i>Raja haruraamatukogu</i>	62	62	5
<i>Saare haruraamatukogu</i>	101	101	2
<u>Põltsamaa vald</u>	255	542	13
Põltsamaa Raamatukogu	213	500	8
Pajusi raamatukogu	4	4	1
Puurmani raamatukogu	29	29	2
Tapiku teeninduspunkt	9	9	2

Lisaks viib raamatuid soovijaile koju Palamuse ja Saduküla piirkonna sotsiaaltöötaja (ei kajastu tabelis).

Jõgeva vald

Raamatukoguhoidjad on ühildanud oma sõite koduteeninduse osutamisega ning kompensatsiooni küsitud ei ole. Koduteenindust osutatakse ka jalgsi ja rattaga, kaasatud on pereliikmed. Jõgeva Linnaraamatukogus osutab koduteenindust raamatukoguhoidja oma isikliku autoga, kompenseerimine toimub vastavalt vallavalitsuse poolt kehtestatud sõidukulu tasumäära alusel kilomeetri kohta.

Mustvee vald

Aruandeaastal lisandus koduteenindatavaid. Mustvee piirkonna koduteenindussõidud ühildatakse valla RVL-ringiga. Lisaks osutavad koduteenindust ka Voore ja Saare haruraamatukogud.

Põltsamaa vald

Enne koduteeninduse päeva võetakse teenindavatega ühendust, et leppida kokku vajamineva kirjanduse või päringu osas. Külastusega samasse nädalasse jäänud sünnipäevalast õnnitletakse lilledega. Koduteeninduseks Põltsamaa lähiümbruses külastab Esku raamatukogu töötaja kord

kuus teenusevajajaid kodus. Koduteenindust teevad ka Aidu, Pajusi, Puurmani raamatukogude ja Tapiku teeninduspunkti raamatukoguhoidjad. Koduteenindust osutab raamatukoguhoidja oma isikliku autoga, kompenseerimine toimub vastavalt vallavalitsuse poolt kehtestatud sõidukulu tasumäära alusel kilomeetri kohta.

Tabel 7 Teenuste osutamine erivajadustega kliente teenindatavatele asutustele

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
<i>Jõgeva vald</i> <u>Torma raamatukogu</u> MTÜ Torma Valla Sotsiaalkeskus	1	10
<i>Põltsamaa vald</i> <u>Aidu</u> MTÜ Pajusi Valla Abikeskus	1	22
Kokku	3	39

Torma raamatukogu korraldas Torma Valla Sotsiaalkeskuses jutuvestmispäeva.

Aidu raamatukogu teavitab MTÜ Pajusi Valla Abikeskuse uusi asukaid raamatukogu kasutamise võimalusest ning kaasab sealseid elanikke raamatukogu üritustele. Korraldati ja avati pidulikult abikeskuse hoolealuste maalide ja meisterduste näitus „Märka“. Osalesid nii hoolealused kui asutuse töötajad.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

Aruannetes märgitakse, et raamatukogudel on kultuurikeskkonnana kanda paikkonnas tähtis roll, kuna tihtipeale on raamatukogud piirkonna ainukesed kultuuriasutused. Paljudele ongi raamatukogu ainus koht, mida nad kultuuriasutustest külastavad. Seega omab raamatukogu suurt tähtsust kohalikus kultuurielus, vaba aja veetmisel ja enesetäiendamisel. Samas on kogukonna kaasamine raamatukoguüritustele üpris keeruline, sest osalejad on valdavalt koolinoored või vanemaealised, töötavaid inimesi käib sündmustel vähe.

Maakonnas korraldati aruandeaastal 688 üritust (2018. a. 631), milles osalenute arv oli 14 400 (2018. a. 11 982). Näitusi ja väljapanekuid korraldati 576 (2018. a. 654).

Tähistati laulupeo 150. ja tantsupeo 85. juubelit, UNESCO rahvusvahelist põlirahvuste keelte/ eesti keele aastat, oktoobrit kui lugemise ja mängukuud, raamatukogupäevi, Põhjamaade kirjanduse nädalat „Pidu Põhjas“, raamatu ja roosi päeva, TÕNi.

Raamatukogupäevade „Kohtume raamatukogus“ raames korraldati üle 40 kohtumisõhtu, omaloomingupäeva, teeõhtu, viktoriine, mälumängu, filmiõhtu, kontserdi, kõrvitsapeo jne, 22 korral ettelugemist, RIKSWEBi, RITA ja nutiseadmete kasutajakoolitusi ning raamatukogutunde, tähistati raamatukogude juubeleid ning eksponeeriti arvukalt eriilmelisi näitusi.

Olulisemad ja omanäolisemad üritused

Kohtumised

- Contra, kirjanik / Torma
- Ville Dreving, ajaloo-uuriija, kirjanik / Tapiku teeninduspunkt
- Indrek Hargla, kirjanik / Mustvee

- Sass Henno, kirjanik „Asjad, millest täiskasvanud rääkida ei julge“ / Laiuse
- Marina Kaljurand, poliitik / Adavere
- Krista Kaur, botaanik / Tapiku teeninduspunkt
- Andrus Kivirähk / Lustivere
- Heli Künnapas / Sadala
- Anneli Lamp, kirjanik / Avinurme, Kuremaa, Laiuse, Siimusti, Torma
- Peeter Päll, keeleteadlane / Tapiku teeninduspunkt
- Malle Pärn, näitleja, teoloog / maakonnaraamatukogu
- Mihkel Raud, kirjanik / Laiuse
- Harry Raudvere, kirjanik / Kuremaa, Siimusti
- Kristi Salve, folklorist / Vaimastvere
- Sõnaränd, Eesti kirjanikud Eesti raamatukogus, XVI kirjaniketuur (Andrei Hvostov, Jüri Kolk, Ingrid Velbaum, Maria Esko) / Jõgeva, maakonnaraamatukogu
- Kirke Torpan, Taani saatkonna informatsioonispetsialist / Adavere
- Margus Vaher, laulja ja kirjanik / Laiuse
- Igor Volke, ufoloog / Tapiku teeninduspunkt

Muusikalis-sõnalised õhtud

- Kristiina Ehin ja Silver Sepp / maakonnaraamatukogu
- Hedvig Hanson / Vaimastvere
- Kauksi Ülle luule ja lood. Kaastegev ansambel Baaba ja Ka (Evar Riitsar ja Kauksi Ülle / maakonnaraamatukogu
- Põltsamaa valla asutuste vaheline mälumäng (juhtis Tarvo Krall) / maakonnaraamatukogu
- Kairi Leivo, pärimusmuusik / Lustivere
- Marek Sadam / Lustivere
- Peeter Volkonski / Vaimastvere, Lustivere

Teemaõhtud

- Vastlapäeva tavad ja kombed / Tapiku teeninduspunkt
- Kõrvitsapidu, kus jagati retsepte ja maitsti kõrvitsatoite / Saduküla, Tapiku teeninduspunkt
- Eesti vabariigi aastapäevale pühendatud õhtu ansambliga „Kuukressid“ / Jõgeva
- Naistepäevaõhtu laulude ja luulega „Laul sinust on laul armastusest“ (Kalju Lepik) / Saduküla
- Eeva Niinivaara mälestustund, musitseeris kandlemängija Sander Karu / Siimusti

Raamatute esitlused

- Anu Allikvee „Suvine pööripäev“ / Jõgeva
- Keru Jukkam „Unistuste seiklus Ladina-Ameerikas“ / Jõgeva
- Marika Jürgenson „Saare mõisa Mannteuffellid“ / Jõgeva
- Urmas Kuusik „Aimla metsavennad“ / maakonnaraamatukogu
- Maarja-Liis Mölder „Miks teisi ei lööda“ ja Øyvind Rangøy „Sisikond“ (Põltsamaal elav norrakas). Esitlust juhtis Contra. Kohal viibis Kaur Riismaa, kirjastaja, toimetaja ja illustraator OÜst Vihmakass ja Kakerdaja. Muusikat tegid Marianne Nugis ja Kaur Terep / maakonnaraamatukogu

Õpitoad

- Martsipanist rooside valmistamine / Puurmani
- Paberist rooside valmistamine / Aidu, Lustivere
- Raamatute taaskasutamine / Puurmani

- Nahkehistöö / Vaimastvere
- Meisterdamine lihavõttepühadeks / Siimusti
- Klaasi oksüdeerimine / Avinurme
- Vitspunutised / Avinurme
- Keraamika / Avinurme
- Ümarkarpide meisterdamine / Avinurme

Kontserdid

- Andrus Albrecht (Bonzo) / Lustivere
- Avinurme puhkpilliorkester (Raamatukogupäevade traditsiooniline raamatukogu rõdukontsert) / Mustvee
- Eesti vabariigi aastapäevale pühendatud kontsert „Meie Eestile“ (esinesid muusikakooli klaveri- ja puhkpilli õpilased, ühislaulmine / Avinurme
- Ansambel Puuluup / Lustivere

Ööraamatukogu

- XIII Ööraamatukogu „Õo on öö on öö on võrratu“ / Jõgeva

Filmide näitamine

- Filmiõhtud, kus näidatakse uusi eesti filme ja Euroopa väärtfilme, samuti lastefilme / maakonnaraamatukogu, Lustivere, Puurmani

Ekskursioonid

- Läti kaunid paigad, „Ugala“ teatri ühiskülastus / Sadala naisteklubi
- Sigulda lillelaad, Palamuse muuseum ja Paunvere filmiradadel koos iluaia külastusega Kärdel, Põhja-Eesti ja Haapsalu / maakonnaraamatukogu reisi- ja kirjandusklubi
- Pärnumaa kaunimad aiad / Avinurme raamatukogu aiandusring
- Prangli saar ning seal toimunud teatrietenduse külastamine / Puurmani raamatukogu kokaklubi

Muu

- Jõgeva Linnaraamatukogu uue hoone avapidu. Aasta teisel poolel külastas raamatukogu arvukalt külalisi lähemalt ja ka kaugemalt (külalisdelegatsioonid Ukrainast, Lätist, Soomest)
- Jõulufotonurk (pildistas Lea Pihlak fotostuudiost Must & Valge OÜ) / Mustvee
- Tänuõhtu ja kohvilaud lugejatele / Jõgeva, Esku

Raamatukogu juubelid

- Torma ja Vaimastvere raamatukogud tähistasid oma 110., Põltsamaa Raamatukogu 105. ning Siimusti raamatukogu 40. juubeli ning Laiuse raamatukogu paikkonna raamatukogunduse 170. juubelit.

Olulisemad ja huvitavamad näitused

Traditsiooniliste raamatunäitustega tähistati kirjanike jt loovinimeste tähtpäevi, aasta tähtsündmusi jms

- Harrastuskunstniku ja endise politseiuurija Urve Mikker'i maalinäitus „Seal kusagil ma olen“ / Laiuse
- Virtuaalnäitus „Meie valla raamatukogud“ Mustvee Raamatukogu kodulehel ja FB-s / Mustvee
- Jaan Mettiku fotonäitus „Õied kaugelt ja lähedalt“ / maakonnaraamatukogu
- Päevapiltid Põltsamaal 1890 – 1940 (koostaja Anne Ütt) / maakonnaraamatukogu
- Hingesoojust käpikuisse. Südamesoojust sokkidesse / maakonnaraamatukogu
- Fotoadvendikalender „Aastaring Põltsamaa Raamatukogus“ / maakonnaraamatukogu

- Raivo Laanese aerofotode näitus „Linnulennult“ / maakonnaraamatukogu
- Liia Peetsi käsitööna valminud siidsallid „Minu astumiskivid“ / maakonnaraamatukogu
- Antonina Tuzhyki näitus „Petrikivka. Ukraina motiivid“ / Jõgeva
- Ülle Meistri pastellide näitus „Kodumaine viis“ / Jõgeva
- Suveniirtaldrikute näitus „Meened meenutavad kaugeid maid“ / Jõgeva
- Väino Valdmanni dokumentaalne fotonäitus Põltsamaast „25 pluss minus 5“ / Jõgeva
- Fotonäitus „Balti kett 30“ / Adavere
- Meeri Rimmelga akvarellinäitus „Jõulutunnet loomas“ / Jõgeva
- Raamatukogu juures tegutseva käsitööringi toodete näitusmüük / Kasepää
- „Oo, milline põll!“ ja „Oo, milline kott!“ Käsitööringis valminud põlled ja kottide näitused / Saare
- Sõnamänguline väljapanek teemal „Pisikene pits“ (viinapitsid ja käsitööna valminud pits) / Saare
- Uisunäitus (koostöös Saskia Alusalu, Marten Liivi ja Väino Treimaniga) / Adavere
- Veidi hobipiltniku varustust pool sajandit tagasi (erakogu) / Adavere
- Tove Jansson ja tema muumimaailm (erakogud) / Taani
- Pitsidega ja tikitud käterätid ja seinalinikud / Avinurme
- Küünalde näitus „Jõuluvalgus“ / Avinurme
- Pulmakutsed läbi aegade / Lustivere
- Inglise aeg (käsitöö viltimistehnikas) / Tapiku teeninduspunkt
- Mesilinnud siin ja seal (mesilastega kruusid) (erakogu) / Pajusi

4.6.1 Koostöö kohalikul tasandil

Kohalikul tasandil olid ka aruandeaastal kõige olulisemateks koostööpartneriteks koolid, lasteaiad, erinevad seltsid (eakate ja külaseltsid) ja teised raamatukogud (kohtumised kirjanikega, näitused). Näituste koostamisel tehakse koostööd ka kogukonna liikmetega.

Jõgeva valla raamatukogude koostööpartnerid

Jõgeva valla raamatukogud lähtuvad oma töös Jõgeva valla arengukavas 2018-2028 välja toodud raamatukogude arengusuundadest, kust võib lugeda, et raamatukogud täidavad muuhulgas ka seltsiruumide funktsiooni.

- Kiigemetsa Kool (üldhariduskool haridusliku erivajadustega lastele) / Siimusti (üritused, käsitöönäitused)
- Betti Alver Muuseum (omaloomingukonkurss „Betti Alveri jälgedes“) / Jõgeva
- Akvarellistuudio Kala (kunstinäitused, ka rahvusvahelised) / Jõgeva, Põltsamaa
- Arukate Akadeemia (kirjandusring) / Jõgeva
- Palamuse O. Lutsu Kihelkonnakoolmuuseum (näituseeksponaadid) / Jõgeva
- Forlak OÜ (rannakohviku terrassil rannaraamatukogu) / Kuremaa
- Kuremaa Turismi- ja Arenduskeskus SA (Kuremaa lossis raamatunäitused näiteks Küüslaugufestivali ajal „Küüslauk lisab toidule värtsi“ / Kuremaa, koostöös Siimustiga
- O. Lutsu huumoripremia žürii töö ja XXVII laulu- ja XX tantsupeo „Minu arm“ tule tulemise töögrupp / Laiuse
- Siimusti külaselts (Eeva Niinivaara mälestuse hoidmine kodulootöö kaudu, mälestuskivi juurde lillede istutamine, raamatukogu 40. juubeli tähistamine) / Siimusti
- Saduküla Eakate Selts ja Härjanurme Maarahva Selts (ühiste ürituste korraldamine – viktoriinid, keele- ja sõnamängud, luulekavad, temaatilised õhtud) / Saduküla

- Kogukonna kaasamine läbi MTÜde ja seltsingu (seltsing Torma Hõbedane - kohtumine Contraga, Anneli Lambiga), MTÜ Torma Kultuur - raamatukogu lugemispesa jõuluüritusel Pääkapikula, MTÜ Torma Valla Sotsiaalkeskus – ühisüritus Jutuvestmispäev) / Torma

Mustvee valla raamatukogude koostööpartnerid

- Valla raamatukogud (valla raamatukoguhoidjad käisid raamatukogupäevade ajal kahel päeval tutvumas uue valla raamatukogudega, kohtuti kirjanike Anneli Lampiga (Avinurme) ning Indrek Harglaga (Mustvee), söödi pidulik lõuna Mustvee teemajas, kohtuti vallavanemaga) / Mustvee
- Peipsi Infokeskus Mustvee (suvine infokeskuse auhinnamäng „Templijaht“, kus osalejad pidid koguma oma templikaardile 15 templit Peipsi erinevatest piirkondadest) / Mustvee
- Mustvee Kultuurikeskus (üritused, linna lastekaitsepäeva tähistamine) / Mustvee
- Heino Lubi Kaalumuuseum (haldamine, giiditeenus) / Mustvee
- Kääpa käsitööring (käsitöönäitused) / Saare

Põltsamaa valla raamatukogude koostööpartnerid

- Põltsamaa Vallavalitsus / maakonnaraamatukogu
- osalemine 01.07.–14. 07. Põltsamaal Roosisaarel toimunud ruumieksperimendil RUUMEKS, mis kutsus inimesi mõnusalt aega veetma (kontserdid, töötoad, pop-up kohvik, õueraamatukogu);
- osalemine Põltsamaa linna 93. sünnipäevaüritusel „Põltsamaa 18 sillal“ (koos lasteaedadega korraldati lastele käelisi ja kirjanduslikke tegevusi);
- valla elanikud said raamatukogudes esitada ideid valla üldplaneeringusse Mõttenope ja täita Põltsamaa valla elanike rahuloluküsitluslehte nii veebis kui paberil.
- Kohalik ajaleht „Põltsamaa Teataja“ (ürituste ja näituste kajastamine; septembrist alustati koostöös viktoriinisarja, mille küsimused koostavad raamatukoguhoidjad. Vastused saab viia (ja täita) kõikidesse Põltsamaa valla raamatukogudesse ning vastata saab ka Põltsamaa Raamatukogu kodulehel. Auhinnad panevad kordamööda välja ajalehe toimetuse ja maakonnaraamatukogu
- Põltsamaa noorte- ja elukestva õppe keskus (huvitegevuse mess, tervisenädal) / maakonnaraamatukogu
- Lustivere Külaselts ja Lustivere Kultuurimaja (salongiõhtud, mille külalisteks on kirjandus- ja muusikavaldkonna inimesed ja filmide näitamine) / Lustivere
- Puurmani Rahvamaja / Puurmani (filmide näitamine, lastekaitsepäev, laste laagrid)
- MTÜ Puurmani Eakad / Puurmani (konkurss „Puurmani hoidis 2019“)
- Adavere Mõisa Selts, Adavere Vaba Aja Keskus (üritused) / Adavere
- MTÜ Vägari külaselts (teatri ühiskülastuste ja väljasõitude korraldamine) / Aidu
- Tapiku Külade Selts, MTÜ Tapiku Mõis (üritused, näitused) / Tapiku teeninduspunkt

Vabatahtlikud Jõgeva maakonna raamatukogudes

Kohaliku tasandi koostööpartnerid on ka vabatahtlikud, keda aruandeaastal oli kokku 11 (2018. a. 3):

- Torma raamatukogu juures kaks vabatahtlikku, kes aitasid raamatuid laenutada rändraamatukogudes Tormas ja Vaiatus ning nende toimetada raamatud laenutamiseks eakate seltsingule Vaiatu Hõbe;
- Siimusti raamatukogu juures kaks vabatahtlikku, kes aitasid sündmusi korraldada ning vajadusel raamatukogu lahti hoida;
- Puurmani raamatukogu juures kuus vabatahtlikku, kes aitasid üritusi korraldada;
- Põltsamaa Raamatukogu juures üks vabatahtlik, kes korraldas kirjandusringi tegevust.

4.6.2 Koostöö riiklikul tasandil

Koostööpartnerid

- Deltmar OÜ ja programmeerija Meelis Lilbok (raamatukogusüsteem RIKS ja selle arendused)
- ERÜ, Rahvusraamatukogu – koolitused, raamatukogupäevad, osalemine erinevate töörühmade ja toimkondade töös, erialaajakirja „Raamatukogu“ toimetuses
- Eesti Hoiuraamatukogu – raamatute loovutamine vahetuskogusse ning sealt tasuta trükiste valimine oma kogude täiendamiseks või kahjustatud trükiste asendamiseks
- ETKA Andras – koolitused, elukestva õppega seotud üritused. TÕNi raames saadeti maakonda 250 elukestva õppe populariseerimise teavitustahendit (riidekotti) „Õnneks on vaja õppida“
- Eesti Lastekirjanduse Keskus – koolitused, erinevad vabariiklikud programme ja projekte „Lugemisisu“ (aruandeaastal liitusid Adavere ja Lustivere, kokku on liitunud maakonnas neli, ettelugemispäev, kirjandusmäng 3. – 4. kl, 4. kl vabariiklik ettelugemisvõistlus).
- Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis - iga aastaga kogub enam populaarsust Põhjamaade kirjanduse nädal, aruandeaastal „Pidu Põhjas“, mil päikesetõusu saateks loeti lastele ja noortele ning õhtuhämaruse saabudes täiskasvanutele (kõik raamatukogud ei registreerinud oma ettevõtmist esinduse kodulehel). Maakonnaraamatukogus kutsuti Babette'i pidusöögile, kus vaadati loeti ette K. Blixeni raamatut „Babette'ie õhtusöök“ ning vaadati koos samanimelist filmi. Pidusöögilaud kaeti enda poolt kaasa tooduga
- Eesti Külaliikumine Kodukant - Maal Elamise päeva raames olid laupäeval, 28. septembril Palamusel, Kuremaal, Sadalas, Mustvees, Saarel ja Puurmanis avatud ka raamatukogud. Nii näiteks pakuti Puurmani raamatukogus Maal elamise päeval võimalust vaadata filmi Kodukandilood, tutvuda näitusega piirkonna küladest ilmunud raamatutega, lahendada ristsõna Puurmani kohta, külastada pannkoogikohvikut ning raamatute ja ehete laatasid. Puurmani raamatukogu külastas Maal elamise päeva raames 80 inimest.
- Rahvusrhiiv, Riigiarhiiv - rändnäitused / Siimusti
- Eesti maapiirkondadele suunatud Filmifestival „Kino maale“ - fookuses olid Taani filmikunst ja Eesti animastuudiote värskeimad teosed / Indrek Jurtšenko / Adavere, Aidu, Lustivere, Pajusi, Puurmani, maakonnaraamatukogu (vaatajaid kokku projektis 403)
- Estinfilmi ja Kinobussi / maakonnaraamatukogu, Puurmani, Lustivere, Adavere, Aidu, Pajusi (filmide näitamine).
- Poola Suursaatkonna Tallinnas, kirjastuste Dwie Siostry ja Varrak ning Eesti Mesinike Liidu korraldatud ühishäitus „Lennake mesipuu poole!“ (näituse loomise inspiratsiooniks oli J. Liivi luuletus „Ta lendab mesipuu poole“) / Laiuse
- Taani Suursaatkond Tallinnas / (Põhjamaade nädala ürituste korraldamine) / Adavere
- Projekt „Sünnipaik“ (eestvedaja P. Volkonski), mille raames valmib Eesti rahva Muuseumi kodulehele virtuaalne kaart oluliste kultuuritegelaste sünnipaikadest üle Eestimaa. Siimustist kantakse virtuaalsele kaardile E. Niinivaara sünnipaik / Siimusti
- Riigi Infosüsteemide Amet (RIA) – küberturvalisuse kampaania „Ole IT-vaatlik“, mis kutsus raamatukogusid 20. novembril üle Eesti avama üheks päevaks nõuandetunnid, kuhu vanaemaealised saaksid tulla oma raamatukogu töötajatelt ühe tunni jooksul nõu küsima / Voore, Raja, Torma, Avinurme, maakonnaraamatukogu ning kampaaniavälistel kuupäevadel Palamuse
- Riigikantselei ja Rahandusministeerium (22.04.-10.06.19 viidi läbi arvamuskorje „Millises Eestis soovid Sa aastal 2035 elada?“) / Puurmani

- Kuna oli valimiste aasta, töötasid mitmel pool raamatukogu ruumides Riigikogu ja Euroopa Parlamendi eelhääletamise komisjonid.

4.6.3 Koostöö rahvusvahelisel tasandil

Koostööpartnerid

- Siimusti raamatukogu hoiab sidet E. Niinivaara sugulastega, rahvusvaheliselt tunnustatud tõlkija Marja Kyröga Soomest ning Jõgevamaaga seotud kirjanikepaari Helga ja Enn Nõuga

Erineva keele ja kultuuritaustaga inimeste sidususe suurendamine

Jõgeva vallas Selli külas asuvas AS Hoolekandeteenused Vao Majutuskeskuse Vägeva Üksusesse majutatakse pagulaspered, kelle lapsed õpivad Vaimastvere koolis. Kuid kuna pagulased on pidevas vahetumises, ei teki neil sidet kohaliku kogukonnaga. Kasutatakse raamatukogu avalikku internetipunkti ning on ka üksikuid lugejaid.

Põltsamaa ettevõtetes töötab ajutiselt küllaltki palju Ukraina töölisi, kellest mõned on registreerinud end ka raamatukogu lugejateks ning kasutavad avaliku internetipunkti teenuseid. Üks asutus, kus töötab palju võõrtöölisi, pöördus raamatukogu poole palvega hankida neile venekeelset kirjandust. Maakonnaraamatukogu korraldas mahakantud kirjanduse toomise Raja raamatukogust (venekeelne fond).

Ka Saare raamatukogu teeninduspiirkonnas on töötl Ukraina päritolu inimesi, kelle soovil telliti neile eesti keele õpikud.

Mustvees toimub erineva keele ja kultuuritaustaga inimeste sidusus läbi ühistegevuse ja -ürituste, raamatukogu komplekteerib nii eesti- kui venekeelset kirjandust.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Kokku korraldati kasutajakoolitusi 465 (2018. a. 316), sh individuaalkoolitusi 384 (2018. a. 268), rühmakoolitusi 81 (2018. a. 48). Kasutajakoolitustel osales 1375 kasutajat (2018. a. 829), sh. individuaalkoolitustel 479 (2018. a. 307), rühmakoolitustel 896 (2018. a. 522) osalejat.

Kasutajakoolitusi viidi läbi maakonna kõikides raamatukogudes, v.a. Saduküla haruraamatukogus ja Vägeva raamatukogus. Kokkuvõttes kasvas maakonna raamatukogudes 2018. a. võrreldes individuaalkoolituste arv 43%, rühmakoolituste arv 69%, koolitustest osavõtjate arv 66%.

Kasutajakoolitustest ca pool (kokku 223 individuaal- ja rühmakoolitust 750 osalenuga) korraldati Põltsamaa valla raamatukogudes, kus oli ka kõige rohkem kasutajakoolitustest osavõtjaid. Väga tagasihoidlikud olid nii individuaal- kui ka rühmakoolituste arvud Mustvee valla haruraamatukogudes.

Individuaalkoolitusi viiakse läbi lugejaks esmakordsel registreerimisel, mil tutvustatakse raamatukogu ja RIKSWEBi. Rühmakoolituste sihtgruppideks on valdavalt õpilased ning põhiliseks teemaks RIKSWEBi, aga ka teiste andmebaaside DIGAR Eesti ajalehed, ESTER jms tutvustamine.

Maakonnaraamatukogu ja Jõgeva Linnaraamatukogu raamatukoguhoidjad pakuvad lugejatele tuge iseseisvalt RITA kasutamiseks, viivad läbi kasutajakoolitusi.

Lisaks tutvustatakse raamatukogu, kogusid, raamatukogu teenuseid jne.

E-pädevuse tõstmisel on peamiseks sihtrühmaks eakamad inimesed, õpetatakse kasutama ID-kaarti, internetipanga kaudu maksete tegemist, erinevate digidokumentidega toimetamist (riigi infoportali kasutamine, patsiendiportaal, autojuhiload, tuludeklaratsioonid, pangatoimingud, bussipiletite ostmise, töö otsingud, CV-d, infootsingud, tarkvarasüsteemide allalaadimised (nt Microsoft Office 10 versioon ja selle kasutamine, viirusetõrje jm), nutitelefonide kasutajatele äppide allalaadimist ja muid telefoni rakendusi.

Siimusti raamatukogu korraldas senioritele raamatukogus olevate tehniliste vahendite tutvustuse.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Raamatukogud tutvustavad jätkuvalt oma tegevust ja üritusi kodulehel/blogis, sotsiaalmeedias (FB), erinevate listide kaudu, kohalikus trükimeedias (vallalehed, maakonnaleht Vooremaa, Põltsamaa Teataja), valla kultuuri- ja spordikalendrites. Sündmusi reklaamitakse ka raamatukogus jagatavatel flaieritel, teadetetahvritel, laenutustšekkidel, RIKSWEBis.

Jõgeva Linnaraamatukogu jagab teavet portaalis kultuur.info. Raamatukogus asuval teadetetahvilil jagatakse infot ka teiste vallas toimuvate sündmuste kohta.

Maakonnaraamatukogu jagab teavet lisaks eelpooltoodule veel kultuurisündmuste veebikalendris www.kultuurikava.ee, mis omakorda leiab kajastust portaali www.visitpõltsamaa.com sündmuste kalendris.

Siimusti raamatukogu lasi kujundada raamatukogu logo, kujundada ja trükkida raamatukogu järjehoidjad, telliti raamatukogu logoga kruusid.

Kohalikus trükimeedias avaldatavate artiklite arv raamatukogu tegemiste kohta järjest väheneb, sest põhiline info saadakse ja levitatakse siiski raamatukogu kodulehe/blogi ja sotsiaalmeedia kaudu.

Rohkem kui kodulehti/blogisid jälgitakse raamatukogude sotsiaalmeedia kontosid.

Raamatukogude poolt postitatakse sotsiaalmeedias infot ürituste ja näituste toimumise kohta, fotosid, teemakohaseid linke ning jagatakse seda, mis sihtrühmi huvitada võiks.

Kohalikus trükimeedias avaldati kokku 76 artiklit (2018. a. 126) (neist 38 Põltsamaa valla, sh 25 maakonnaraamatukogu tegemistest, 18 Jõgeva Linnaraamatukogu, 12 Siimusti raamatukogu, seitse Mustvee raamatukogu, üks Torma raamatukogu) raamatukogude tegemistest.

Vabariiklikus ajakirjanduses Jõgeva maakonna raamatukogundusest ilmunud artiklid

In memoriam Vaike Oro 15. oktoober 1936 – 5. detsember 2019 // Raamatukogu (2019) nr 6, lk 41.

Remmelg, Meeri. Valmis Jõgeva Linnaraamatukogu uus hoone // Raamatukogu (2019) nr 4, lk 35-37.

Uustalu, Arvo. Karmil sõjajärgsel ajal avatud Vägeva raamatukogu läks manalateele // Õhtuleht (2019) 16. november, lk.6.

4.9 Andmebaasid. (Raamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine, [RaRS §5\(5\)2](#)).

Maakonna raamatukogude kodulehtede/blogide vahendusel on lugejatel lisaks RIKSWBile juurdepääs paljudele erinevatele andmekogudele: ESTER, DIGAR, DIGAR Eesti ajalehed, eesti veebiarhiiv, Riigi Teataja, Ametlikud Teadaanded, VAU, DEA, ERB, BERTA, ERNi, EEVA, Saaga, lasteluule andmebaas Arkaadia jt.

Maakonnaraamatukogu lõpetas Ida-Virumaalt liitunud raamatukogude poolt kasutatud raamatukogusüsteemi URRAM kirjade konverteerimisel raamatukogusüsteemi RIKS automaatselt liitunud bibliokirjade redigeerimise ja tekkinud dublikaatide liitmise.

Maakonnaraamatukogus täiendati raamatukogusüsteemis RIKS asuvat kodulooandmebaasi 206 kirjega. seisuga 31.12.2019. a. sisaldas koduloo andmebaas 34 216 kirjet.

Jätkus täistekstide lisamine maakonnaraamatukogu kodulehele Põltsamaa valla raamatukogundust käsitlevatest artiklitest. Aruandeaastal lisandus 32 artiklit.

Koostati Jõgevamaa haridus- ja kultuuritegelaste tähtpäevakalender 2020, mis on kättesaadav raamatukogu kodulehel.

Ka valiknimestik „Jõgevamaa kirjarahvas“ on huvilistele kättesaadav raamatukogu kodulehe kaudu. Nimestik annab ülevaate maakonna erinevates piirkondades tegutsenud/tegutsevate

kirjanike, keeleteadlaste, tõlkijate, kirjandusteadlaste jt kohta, sisaldades ka linke e-kataloogi ESTER ning Eesti biograafilise andmebaasi ISIK.

Maakonnaraamatukogu ettepanekul korraldati valla kultuuriasutuste koosolek, eesmärgiga kutsuda ellu Põltsamaa valla kodulooline andmebaas, mis koondaks ühte keskkonda Põltsamaa valla ajalugu käsitlevad materjalid. Koosolekul kahjuks selleks ühist ideed ei leitud. Seejärel otsustas maakonnaraamatukogu luua ise MeediaWiki baasil kõigile kasutajatele kättesaadava koduloolise andmebaasi. Viidi läbi vastav koolitus ning alustati Põltsamaa valla kodulooviki <https://põltsamaalugu.ee> loomist. Andmebaasi hakkavad koduloolisi materjale sisestama kolm Põltsamaa valla raamatukoguhoidjat.

Adavere raamatukogu täiendas kodulooliste materjalidega Adavere topoteeki

<https://adavere.topoteek.net/>. 2019. aasta lõpus sisaldas topoteek 4600 fotot/dokumenti (2018. a. ca 4000).

5. 2020. aasta tegevused

- Jätkuvad mitmed eelmistel aastatel alustatud pikaajalised tegevused:
 - kogude korrastamine, ringluse parandamine;
 - juba praegu raamatukogudes pakutavate teenuste arendamine ning uute teenuste pakkumine. Näiteks soovib Siimusti raamatukogu soetada õmblusringi tarbeks õmblusmasina, triikraua ja triikimislauda, Vaimastvere raamatukogu jätkata käsitöö õpitubade ja kontsertide korraldamisega, mitmed raamatukogud tegeleda raamatukogudes asuvate lastenurkade sisustamisega (kott-toolid, vaibad, mänguasjad jms), Kaarepere raamatukogu tööle rakendada WiFi, Jõgeva Linnaraamatukogu kasutusele võtta lamineerimisteenuse jpm;
 - valla raamatukogude (Põltsamaa, Mustvee) töö korraldamine ühtse juhtimise all.
- 2020. aasta teema-aastate (digikultuur, rahvajutud) tegevused.
- Plaanilised inventuurid Vaimastvere, Palamuse, Avinurme, Lohusuu raamatukogudes.
- Jõgeva Vallavalitsuse poolt on otsustatud kolida Palamuse Raamatukogu Palamuse teenusekeskuse hoonesse (endine vallamaja), mis ehitati 2009. aastal Eesti esimese ühiskondliku passivmajana (ümmargune, murukatuse, terrassi ja talveaiaga). Läheduses asuvad kool ja lasteaed. Praegu asub raamatukogu hallitava kortermaja 2. korrusel, kus puudub juurdepääs liikumispuudega inimestele.
- Mustvee Raamatukogul kavandab aktiivsemat koostööd koolide ja lasteaedadega koondnimetuse all „Raamatukogu läheb külle“.
- Raamatukogujuubeleid tähistavad: Tapiku teeninduspunkt 100, Kasepää, Saare, Voore haruraamatukogud 105, Sadala raamatukogu 140.

Koostajad: Siiri Õunap, peaspetsialist

Nelli Orgmaa, lastekirjanduse spetsialist (4.4. Laste- ja noorteteenindus)

Maris Oro, kogude spetsialist (3. Kogud)

Direktor: Rutt Rimmel

/allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht ak/t)	Koolituseks kulutatud
------------------	----------------	--	--------------------------

			summa €
<u>Jõgeva vald</u>	33	383	1091,60
Jõgeva Linnaraamatukogu	14	210	724,60
<i>Sadulküla haruraamatukogu</i>	-	-	-
Kaarepere raamatukogu	-	-	-
Kuremaa raamatukogu	4	22	40,00
Laiuse raamatukogu	3	38	217,00
Palamuse raamatukogu	1	4	-
Siimusti raamatukogu	5	28	40,00
Torma raamatukogu	-	-	-
Sadala raamatukogu	-	-	-
Vaimastvere raamatukogu	6	81	70,00
Vägeva raamatukogu	-	-	-
<u>Mustvee vald</u>	13	125	65,00
Mustvee Raamatukogu	10	109	65,00
<i>Avinurme haruraamatukogu</i>	1	6	-
<i>Kasepää haruraamatukogu</i>	-	-	-
<i>Lohusuu haruraamatukogu</i>	-	-	-
<i>Raja haruraamatukogu</i>	-	-	-
<i>Saare haruraamatukogu</i>	1	6	-
<i>Voore haruraamatukogu</i>	1	4	-
<u>Põltsamaa vald</u>	61	477	473,00
Põltsamaa raamatukogu	45	380	385,00
<i>Adavere raamatukogu</i>	2	8	-
<i>Aidu raamatukogu</i>	-	-	-
<i>Esku raamatukogu</i>	3	17	-
<i>Lustivere raamatukogu</i>	8	56	88,00
<i>Pajusi raamatukogu</i>	-	-	-
<i>Puurmani raamatukogu</i>	3	16	-
Kokku	107	985	1629,60

*Märkus: tabelis koolituseks kulutatud summad kajastavad vaid koolitsute maksumust.

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

- Lall, Tea (Jõgeva Linnaraamatukogu). Kirjanik oma raamatutest. Emakeelepäeva konverentsil Jõgeva Kultuurikeskuses, 14.03.19.
- Nurmekivi, Aive ja Rimmeld, Aive (Põltsamaa Raamatukogu). Mis tehtud, mis teoksil (uued koostöövormid raamatukoguvõrgu ja teenuste arendamiseks, Põltsamaa Raamatukogus pakutav uus teenus iseteenindustarkvara RITA jms). Ettekanne maakondlikul raamatukogude teabepäeval 17.09.19.
- Oro, Maris (Põltsamaa Raamatukogu). Kuidas on möödunud aasta peale komplekteerimise ümberkorraldamist ning komplekteerimist „Rahva Raamatu“ hulgikeskkonnas? Ettekanne maakondlikul raamatukoguhoidjate teabepäeval, 27.02.19.
- Oro, Maris (Põltsamaa Raamatukogu). Raamatukogus pakutavate teenuste osutamiseks soetatud inventari//esemete arvelevõtmise ja laenutamine süsteemis RIKS. Ettekanne maakondlikul raamatukoguhoidjate teabepäeval, 17.09.19.
- Remmelg, Meeri (Jõgeva Linnaraamatukogu). Avakõne uue raamatukoguhoone avamisel, 01.09.19.
- Rimmel, Rutt (Põltsamaa Raamatukogu). Mis on toimunud maakonna raamatukogudes aasta jooksul peale haldusreformi? Ettekanne maakondlikul raamatukoguhoidjate teabepäeval, 27.02.19.
- Rimmel, Rutt (Põltsamaa Raamatukogu). Reisimuljed Lõuna-Portugalist. Esinemine raamatukogupäevade üritusel Aidu raamatukogus, 29.10.2019.
- Rimmel, Rutt (Põltsamaa Raamatukogu). Jõgeva maakonna raamatukogudes osutatavate teenuste kaardistamine. Ettekanne maakondlikul raamatukoguhoidjate teabepäeval, 17.09.19.
- Rimmel, Rutt (Põltsamaa Raamatukogu). Raamatukoguteenused Soome ja Kreeka raamatukogudes. Ettekanne maakondlikul raamatukoguhoidjate teabepäeval, 17.09.19.
- Rimmel, Rutt (Põltsamaa Raamatukogu). Toimunud ja ees seisvad muudatused raamatukogunduse seadusandluses. Ettekanne maakondlikul raamatukoguhoidjate teabepäeval, 27.02.19.
- Õunap, Siiri (Põltsamaa Raamatukogu). Mida õppisime Eesti Raamatukoguhoidjate XI kongressil „Raamatukogud on vabadus“ Põhjamaade raamatukogude kogemustest? Ettekanne maakondlikul raamatukoguhoidjate teabepäeval, 27.02.19.
- Õunap, Siiri (Põltsamaa Raamatukogu). Milline oli 2018. aasta maakonna raamatukogudes? Ettekanne maakondlikul raamatukoguhoidjate teabepäeval, 27.02.19.
- Õunap, Siiri (Põltsamaa Raamatukogu). Millised on tähised 2019. aasta raamatukoguaastaks? Ettekanne maakondlikul raamatukoguhoidjate teabepäeval, 27.02.19.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2019)
<u>Jõgeva vald</u> Jõgeva Linnaraamatukogu	Raamatukogu kolis uutesse ruumidesse. Paranesid töötajate töö-, olme- ja hügieenitingimused. Raamatukokku pääsevad ka liikumispuudega inimesed. On tsentraalne põrandaküte. Asukoha poolest on uus raamatukogu kesklinnast 0,5 km eemal, vana raamatukogu asus kesklinnas Raamatukogu üldpind on 630,5 m ² , sellest kasulik pind 587,0 m ² .
Sadala raamatukogu	Raamatukogus toimus remont. Laenutusruumi ilmastamiseks maaliti seinale raamatud.
Siimusti raamatukogu	Lastetoa ilmastamiseks ja värskendamiseks maalis kunstnik seinetele erinevaid tegelasi lasteraamatutest ning maja välisseinale raamatukogu logo.
<u>Mustvee vald</u> Mustvee Raamatukogu	Laenutusosakonnas vahetati välja valgustus.
<i>Avinurme haruraamatukogu</i>	Laevalgustuse osaline remont.
<i>Lohusuu haruraamatukogu</i>	Uus uks.
<u>Põltsamaa vald</u> Maakonnaraamatukogu	Uue keskkütte torustiku ja veetrassi paigaldamine kuni raamatukogu hooneni. Lugemissaali sisemiste aknapalede remont. Alustati led-valgustuse paigaldusega ja vahetati elektri peajaotuskilp.
<i>Lustivere raamatukogu</i>	Välisvalgustuse paigaldamine sissepääsule.
<i>Puurmani raamatukogu</i>	Parandati elektrisüsteem.
<i>Tapiku teeninduspunkt</i>	Kolimine uude ruumi (samas hoones), osaline remont, WC ja kanalisatsiooni ehitus. Riiulite renoveerimine. Led-valgustite paigaldamine.

LISA 4. Laste- ja noorteüritused

Põltsamaa vald

Raamatukogu nimi	Üritus	Osavõtjate arv
Adavere	Animafilmid projekti Kino maale raames Ettelugemine lastele: Pipi sünnipäevapidu Lugemistund raamatukogus, millele järgnes Tartus filmi „Tõde ja õigus“ ühisvaatamine (koostöös Adavere Põhikooliga)	262
Aidu	Raamatu ja roosi päev. Lilleluuletuste lugemine ja rooside meisterdamine Kohtumine lastekirjanik Juhani Püttsepaga Animafilmid projekti Kino maale raames	142
Esku	Viktoriin eesti keelest ja kirjandusest Ettelugemine Pipi peab sünnipäeva	75
Lustivere	Rooside meisterdamine lugejatele kinkimiseks Animafilmid projekti Kino maale raames Pipi sünnipäev Lustivere lastega Põltsamaa Raamatukogu laste- ja noorteosakonnas	295
Pajusi	Animafilmid projekti Kino maale raames Kohtumine lastekirjanik Juhani Püttsepaga Ettelugemine Pipi sünnipäevapeost	163
Puurmani	Meisterdamine: roosilised järjehoidjad Animafilmid projekti Kino maale raames	378
Põltsamaa Raamatukogu laste- ja noorteosakond	Head laste- ja noorteraamatud 2018 (väljapanek) Oh kooliaeg, oh kooliaeg ... (näitus vanadest koolitarvetest) Animafilmid projekti Kino maale raames Pipi sünnipäev koos Lustivere Põhikooli õpilastega Tublide laste päev: preemiaüritus suvelugemisest osavõtjatele, külas lastekirjanik Anti Saar Talverõõmud Kakulas. Helve Huttuneni raamatu esitlus	1751
Tapiku teeninduspunkt	Halloween (näomaalingud ja joonistusvõistlus lastele)	20

Jõgeva vald

Jõgeva Linna-raamatukogu	Aabitsad Palamuse Koolmuuseumist (näitus) Kirjandusmäng Põhjamaade jutud : vabariikliku kirjandusmängu kohalik eelvoor Külas on lastekirjanik Markus Saksatamm Vabariikliku ettelugemisvõistluse „Heal meelel ja ilusal keelel“ maakondlik eelvoor Külas on muinasjutuvestja Polina Tšerkassova	2539
Kaarepere	Õueüritus Tarverõõmud koos lasteaiaga	48
Kasepää	E. Raua raamatu „Sipsik“ ettelugemine lasteaias	6
Kuremaa	Loeme notsujutte lasteaiast lastele Emakeelepäev – loeme luuletusi ja jutte Külas on lastekirjanik Juhani Püttsepp Loeme L. Tungla raamatut „Naljatilgad lähevad laulupeole“ Külas on lastekirjanik Anti Saar	114

Laiuse	Õöraamatukogu Laiuse J. Poska Põhikooli 6. klassi õpilastele Külas on lastekirjanik Heiki Vilep Külas on Kristina Ruder Külas on Sass Henno Külas on luuletaja Wimberg	466
Palamuse	„Lugemisisu“ kevadhooaja pidulik lõpetamine Põhjamaade kirjanduse nädal – loeme Pipi seiklustest	320
Sadala	Külas on lastekirjanik Mika Keränen	147
Siimusti	Emakeele viktoriin Eeva Niinivaara pargi üritus: pargi korrastamine, piknik ja väike luulehommik Õpilaste omaloomingupäev „Sünnipäev“. Külas on lastekirjanik Anti Saar Külas on Kristina Ruder	560
Torma	Külas on Reeli Reinaus Mika Keräneni raamatute lugemine-jutustamine	320
Vaimastvere	Emakeelepäeva viktoriin	115

Mustvee vald

Avinurme	Muinasjutu- ja ettelugemistunnid koolis ja lasteaias :	462
Kasepää	Loeme juttu lasteaias	6
Lohusuu	Ettelugemine lasteaias	7
Mustvee	Vanasõnad trepile: trepile kirjutatud vanasõnad (näitus) Külas on Reeli Reinaus Külas on Mika Keränen Lastekaitsepäev Muinasjutupargis	569
Raja	Vastlapäev koos Raja Noortetoa lastega	22
Saare	Nõiaelu metsas: kohutamine nõiaga Jõulumemme mure: raamatukogu lasteaia jõululaadal	86
Voore	Lugemisisu – I klass (Rampsu raamatukogu) Lugemisisu hooaja lõpetamine	71

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Jälgiti, et maakonna raamatukogude dokumentatsioon ei oleks aegunud ning juhti sellele omavalituste ja raamatukogude tähelepanu. Aasta alguses saadeti omavalitsustesse teatised nende valla raamatukogude eelmise aasta töö kohta ning info maakonna raamatukogude ees seisvatest ülesannetest.

Visiteeriti maakonna 20 raamatukogu ja teeninduspunkti, osasid mitmeid kordi (Jõgeva vald: Jõgeva, Kaarepere, Kuremaa, Siimusti, Palamuse; Mustvee vald: Avinurme, Kasepää, Lohusuu, Mustvee, Raja, Saare, Ulvi tp, Voore; Põltsamaa vald: Adavere, Aidu, Esku, Lustivere, Pajusi, Puurmani, Tapiku tp). Visiteerimise käigus nõustati raamatukogusid haldusreformist tulenenud küsimuste, kogude puhastamise ja paigutuse, teenuste, raamatukogusüsteemi RIKS jne osas.

Lisaks külastati raamatukogusid raamatukogude ja raamatukoguhoidjate tähtpäevadel.

Maakonnaraamatukogu korraldas maakonnaraamatukoguhoidjatele kokku seitse teema-, teabepäeva, sealhulgas motivatsioonikohviku, koolitussõidu Soome ning kogemusõppe Viljandimaa raamatukogudes. Lisaks korraldati vallaraamatukoguna viis koolitusüritust Põltsamaa valla raamatukoguhoidjatele ning üks vabariiklik teabepäev.

Maakonna raamatukogudele edastati informatsiooni pakutavatest vabariiklikest koolitustest ning motiveeriti koolitustel osalema. Samuti vahendati muud erialast informatsiooni.

Koordineeriti vabariiklike üritusi ja projekte: Raamatukogupäevad, Põhjamaade kirjandusnädal, erinevad lasteprojektid (ettelugemispäev, kirjandusmäng 3. – 4. kl., 4. kl. vabariiklik ettelugemisvõistlus, Lugemisisu).

Koordineeriti kogude komplekteerimist ning töötlemist. Koostati 33 tellimisplaani, hangiti ja töödeldi 12 773 teavikut. Koostati ning redigeeriti ca 3000 kirjet.

Jälgiti raamatukogusüsteemi RIKS lugejaandmebaasi korrashoidu. Korrastati ja ühtlustati raamatukogude lugejarühmad raamatukogusüsteemis RIKS. Maakonnaraamatukogu genereerib ka raamatukogusüsteemis RIKS perioodika väljaannete kirjed ja numbreid.

Jätkati kodulooandmebaasi täiendamist, tehti ettevalmistusi Põltsamaa valla kodulooviki ellukutsumiseks.

Abistati ja juhendati 12 inventuuri läbiviimist ja kokkuvõtete tegemist, osaleti viie inventuuri tegemisel.